

MS 4711 / 452

MAGYAR

TECHNICAL ACADEMY

12345678910111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152535455565758596061626364656667686970717273747576777879808182838485868788899091929394959697989910010110210310410510610710810911011111211311411511611711811912012112212312412512612712812913013113213313413513613713813914014114214314414514614714814915015115215315415515615715815916016116216316416516616716816917017117217317417517617717817918018118218318418518618718818919019119219319419519619719819920020120220320420520620720820921021121221321421521621721821922022122222322422522622722822923023123223323423523623723823924024124224324424524624724824925025125225325425525625725825926026126226326426526626726826927027127227327427527627727827928028128228328428528628728828929029129229329429529629729829930030130230330430530630730830931031131231331431531631731831932032132232332432532632732832933033133233333433533633733833934034134234334434534634734834935035135235335435535635735835936036136236336436536636736836937037137237337437537637737837938038138238338438538638738838939039139239339439539639739839940040140240340440540640740840941041141241341441541641741841942042142242342442542642742842943043143243343443543643743843944044144244344444544644744844945045145245345445545645745845946046146246346446546646746846947047147247347447547647747847948048148248348448548648748848949049149249349449549649749849950050150250350450550650750850951051151251351451551651751851952052152252352452552652752852953053153253353453553653753853954054154254354454554654754854955055155255355455555655755855956056156256356456556656756856957057157257357457557657757857958058158258358458558658758858959059159259359459559659759859960060160260360460560660760860961061161261361461561661761861962062162262362462562662762862963063163263363463563663763863964064164264364464564664764864965065165265365465565665765865966066166266366466566666766866967067167267367467567667767867968068168268368468568668768868969069169269369469569669769869970070170270370470570670770870971071171271371471571671771871972072172272372472572672772872973073173273373473573673773873974074174274374474574674774874975075175275375475575675775875976076176276376476576676776876977077177277377477577677777877978078178278378478578678778878979079179279379479579679779879980080180280380480580680780880981081181281381481581681781881982082182282382482582682782882983083183283383483583683783883984084184284384484584684784884985085185285385485585685785885986086186286386486586686786886987087187287387487587687787887988088188288388488588688788888989089189289389489589689789889990090190290390490590690790890991091191291391491591691791891992092192292392492592692792892993093193293393493593693793893994094194294394494594694794894995095195295395495595695795895996096196296396496596696796896997097197297397497597697797897998098198298398498598698798898999099199299399499599699799899910001001100210031004100510061007100810091010101110121013101410151016101710181019102010211022102310241025102610271028102910301031103210331034103510361037103810391040104110421043104410451046104710481049105010511052105310541055105610571058105910601061106210631064106510661067106810691070107110721073107410751076107710781079108010811082108310841085108610871088108910901091109210931094109510961097109810991100110111021103110411051106110711081109111011111112111311141115111611171118111911201121112211231124112511261127112811291130113111321133113411351136113711381139114011411142114311441145114611471148114911501151115211531154115511561157115811591160116111621163116411651166116711681169117011711172117311741175117611771178117911801181118211831184118511861187118811891190119111921193119411951196119711981199120012011202120312041205120612071208120912101211121212131214121512161217121812191220122112221223122412251226122712281229123012311232123312341235123612371238123912401241124212431244124512461247124812491250125112521253125412551256125712581259126012611262126312641265126612671268126912701271127212731274127512761277127812791280128112821283128412851286128712881289129012911292129312941295129612971298129913001

Budapest, 1923 ^{aut.} ~~sept.~~ 3-an

Uelgen tizelt Professor Dr.
Karl von Zariom.

Bibliotheca
Instituti
Tungarici
Universitatis
Dorpatensis

Ellypallissa on suora polku tekintätel he
ma ei riitä. Polkujen leveys on. Sitten näkem,
Lyy. Kriisistuen men faksi tuolun polkumies
eläet tanni, illetohy: men jorim, Lyy aputel
jesitise kōnile eljaron, mest:
1^h ja 2^h polkujen välillä on suora polku

[illegible]

2) A jelzett állapot keserűség megjelölés is nyelvi
kémia. Minél nagyobb fizetésért meg sem-
mennyi sem juttat elvileg elvileg, a magyar orvosi-
szekszusztól nagy mennyiségű kórtól jellemezhető
jelzett, (kivétel az itti kultúrából), egyrészt kórtól
rogyon most a kórtól, kultúrából és a kórtól

* / Kihány his magyar zsidó és cimerjelvény? kértém.

ily oldyban meg junes elj. precision: Miko tavaly ki-
mentem, megem is valami meggyes gyum. vinum. filinen
poudolatit vittam ki, s az első lepisemet meg is tettem,
hogy lepisem- lepisem lebesem realizigam tveimmet is
colinel epitsem is valamit. Hölcsi azonban kőz is ma-
gunkat is meg oly bonhiliis jéloratkegyet vittam meg-
nyilvintem, amiben az én tveimmet amullivort,
s fellegyes stili tettem. Nálam is minden tveintettem
pukka hivottottem megbe keniil minde, s így
jel. meg vagon györsöt, hogy az iggyezvett .. forpatti
blaggy "utit" fialat, apilis tikkara teltsigivel
is rábneettségivel igen így. mint alaggy tudomai-
nyos dőkiepzettségivel sokkal inkább meg fog feladni
hogy a meggy tudomaiingos műfőleli jőhine nem
újabb bebirnat gverren, mint én. ari. itingos is csak
egy niamand leltos vgyet, s simeu csak az a hivottse,
hogy az ist egptamist meggyamlyam meggyat köptem,
vizek keni. stb. Így telit. hogy senni zavar köniil-
meg fel me megilyön, én vinu hízolom az iggy
töl nekgy az eggyes munke csak valami kőz is gyumel-
jón. s ently testmóltassim. Neken apyin az ist il
am egptamivel gyum van kőtelezettségem, s senni

Szeged, 1931. június 2.

Kedves Pista,

köszönöm kérvényem sorsáról írott felvilágosításodat. Minden optimizmusod ellenére is szinte bizonyosra veszem, hogy a V.K.M. elindulásunk utáni napon fogja a segélyt leküldeni. Pedig szeretném, ha legalább szombatig megérkezne a pénz, hogy diszponálni tudjak vele.

A "Szegedi Hírlap" kérdéses cikkéről hallottam félfüllel valamit. Sajnos az összetorlódott sok tennivaló még nem engedte meg eddig, hogy bemegyek a szerkesztőségbe, de talán ma délután megtehetem. A másik újságban megjelent támadásról nem tudok semmit. Talán közölhetnél közelebbi adatokat.

Ami a rokoni kapcsolatok hazai állását illeti, hát jelen pillanatban magam sem látom tisztán, mit lehetne előadni. Talán kezdhethéd azoknak a nyelvészeknek az ismertetésével, akik rokonoknál jártak, a multban. Így pl. Sajnovics, Reguly, Hunfalvy, Munkácsi, Halasz Ignác, Pápay jöhetnének szóba, azután ismertetni kellene a magyar egyetemek finnugor és urál-altáji katedráinak keletkezését, a jelenlegi helyzetet (kik a professzorok a négy egyetemen), reá kellene mutatni, hogy a finn kötelező tárgy a magyar-szakos bölcsészek számára, hogy a középiskolák VII. osztályában a magyar nyelvtannal kapcsolatban ismertetik a rokonnyelveket. A tudományos munkásságon kívül a Körösi Csoma Társaság és a Turáni Társaság valamint sok vidéki társas szervezet foglalkozik a rokonság eszméjének népszerűsítésével. Megemlítendő az ujabban rendszeresített iskolai néprokonsági nap. A miniszter északi útja után megalakult a finnugor tudományok művelésének nemzeti bizottsága, Szinnyei és Gombocz fővezérletével, az Eötvös Kollégiumban jelenleg is dolgoznak finn és észt cseretudósok, Helsinkibe magyar ösztöndijasokat küldenek ki. Hogy ez a

"nemzeti bizottság" egyébként mit csinál, azt nehezen lehet megállapítani. Lényegéről Zsirai mester tudna talán közelebbit mondani. A néprajzosok közül Solymossy professzort kellene megemlíteni, az anthropológusok közül Bartuczot. Meg kell említeni az Akadémiát, amely már évtizedek óta melengeti keblén a finnugor népekkel foglalkozó tudósokat. Ami a nemzetet magát illeti, nem ártana megjegyezni, hogy igen nagy érdeklődéssel viseltetik a rokonok iránt s várja a tudomány körül-falazottsága mögé menekült tudósok önmegnyilvánulásait: közléseiket a rokonnépekről a szélesebb nagyközönség számára. Ujabban a rádió igen hasznos szolgálatokat tesz. /Bán-Csekey finn-észt estéi/. Nem ártana megjegyezni, hogy pl. Helge Lindberg dalosművész igen jó emléket hagyott maga után a magyar közönség körében, a finn sportemberek pedig többet tettek a finnség megismertetése terén, mint az Akadémia összes kiadványai. Fonák helyzet: egy magyar középiskolában a földrajz során Finnországra kerülve a sor, a szaktanár a tornatanárhoz fordult azzal, hogy soroljon elő néhány finn sportembert - nem pedig egy Finnország kultúráját ismerő kollégához, néhány író, művész tudós stb. nevéért. Mert ^{magyar} a gyerekeket ma már jobban érdekli, hogy Nurmi milyen formában van, mint a Kalevala.

Amíg itthon vagy, a lexikális adatokat őrizd ellen. Útközben aztán még adok talán egypár"éceszt".

Amennyiben szombatig megjönne a guba, úgy vasárnap reggel indulnánk. Volna Pesten is egynéhány elintézni valónk. Ellenkező esetben valószínűleg csak kedden reggel találkozunk a nyugati pályaudvaron. A kongresszus után Turkuban telepszünk meg, ahol egy régi barátom lakásról már gondoskodott számunkra, igen előnyös feltételek mellett: mivel nyaralni megy, átengedi lakását 3-4 hétre.

A viszontlátásig szeretettel ölel

Elemér
[Várdnyai]

454/444
ms

Szeged, 1934. június 8-án.

Mélyen tisztelt Elnök Ur!

Méltóságos Uram!

Tisztelettel bejelentem, hogy a finnugor állandó kultur-
bizottság "tudományos titkári" állásáról a mai nappal lemondok.

Jól meggondolt és kellően mérlegelt elvi indokok kénysze-
ritettek erre az elhatározásra.

Bejelentésem tudomásul vételét kérve, maradok megkülön-
böztetett tisztelettel

L. Hirányi Elemér

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n

ny. r. egyetemi tanár úrnak,

Szeged

Szeged, 1935. III. 28.

Kedves István,

dedikáció alkalmazása helyett egyszerűen legutóbbi
különnyomatom megküldésével óhajtottam megköszönni figyelmességedet, amiért
az észt alkotmányfejlődésről írt tanulmányodat hozzám eljuttattad. Fogadd ér-
te újólagosan kifejezett őszinte köszönetemet.

Finnországból Hästesko - immár Heporanta - igazgató
úr érdeklődött. Közöltem vele, hogy tudomásom szerint Te már tavaly júniusban
elküldted a jegyzőkönyvet. Levelem kiegészítéséül most már közlöm vele a dátu-
mot is, meg a címzettet is.

Ami a tudományos titkárságról való lemondásomat il-
leti, nagyon rosszul tennéd, ha a minisztériumnak velem szemben tanusított
"állítólagos" "tapintatlanságával" igyekeznéd azt magyarázni. Ebben az esetben
ugyanis nekem is hivatalosan kellene védekeznem, olyan vád ellen, amelyben a
legkevésbé sem vagyok hibás. Azt pedig különösnek tartom, hogy amennyiben
csakugyan a minisztérium részéről történt hiba - amit egy percig sem állított-
tam, mert mint esküt tett tisztviselő a felsőbbség rendelkezéseit mindenben
respektálni tartozom - akkor még egyszer rajtam verjék el a port, a Te beter-
jesztendő jelentésed alapján. Azt talán mégsem érdelem meg, hogy a "hőimurah-
vaszságnak" ennyire én legyek a "Prügelknabe"ja.

Kedves István, lemondásomnak sokkal mélyebbre nyú-
ló okai vannak. Sem levélben, sem előszóval nem érdemes ezt a kérdést feszeget-
ni. Annyit azonban közlök Veled, úgy érzem "hors d'oeuvre" lettem a finnugor
kulturkapcsolatok terén. A kisiklottságnak ez az érzése pedig nem hat serken-
tőleg a munkálkodásra. Álljon munkasorba olyan valaki, akit nagyobb buzgóság
és töretlen ambíció hevit. Mert nálam épen az ambícióban történt valami törés,

valami elfásultság. Hidd el, sokat meghánytam-vetettem ezt a problémát s nem tudok sehogyan sem megnyugtató kiutat találni. Érdemes-e nekem olyan ballasztal nyugösködnöm, amely csak lever és meddő eredménytelenségnél egyebet nem jelent? Sajnos a mindennapi kenyérharc annyira leköti minden energiámat, hogy többletmunkára se időm, se kedvem. Az én koromban az ember már racionalizál a munkaerejével. Ha szubjektív okokról beszélünk, e teren kell kutatgatnunk.

De van egy konkrétabb okom is, amely a lemondásra készítetett. Ugy érzem, hogy jövőre nem tudok felmenni a kongresszusra. Sajnos, a viszonyok nem úgy alakulnak, hogy e tekintetben reményeim gyarapodtak volna. Amely pillanatban ezt beláttam, becsületérzésem azt sugta, hogy akkor nem szabad a vezetőséget áltatnom, hanem haladéktalanul át kell engednem a teret olyan valakinek, aki teljes gözzel belefekszik ebbe a munkába.

Ha tehát lemondásomat a bizottság előtt indokolni akarod, ugy azt munkával való másirányu elfoglaltságommal indokold. Ha mégis a minisztériumra hivatkoznál, akkor megint csak nekem lenne igazam: "quidquid delirant reges, plectuntur Achivi."

Hidd el, semmi értelme sincs, hogy a bizottság ragaszkodjék személyemhez. Egyszerűen napirendre kell térni, ügyem tudomásulvételével. Barátságodtól csak annyit kérhetek, ne csináljatok belőlem se bünbakot, se Prügelnábét. Mindössze szabad elvonulást kérek.

Mindez azonban nem vonatkozhatik barátságunkra, amelyet Részedről irányomban tanusított sok és néha igazán őszinte jóakarated alapján értékesnek tartok. De más a szolgálat és más a barátság.

Remélve, hogy érveimmel meggyőztelek s megérted állásponyomat, igaz tisztelettel üdvözöllek s szolgálatodra mindig készen vagyok.

Hived:

Hirányi Elemér

100000
TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR
KÖNYVIAKA

AZ V. FINNUGOR KULTÚRKONGRESSZUST ELŐKÉSZÍTŐ
FINNUGOR KULTÚRBIZOTTSÁG

Szeged, 1936. III. 6.

456 / 474 ms
Kedves István,

legkitünőbb előadásodat tartottad tegnap. Gratulálok. Minden méltató szó felesleges.

Saareste és felesége ma érkeznek. Jó éjszt szokás szerint semmi pozitívumot nem írnak. Bp-ről a reggeli vonattal indulnak. De nem tudom, a gyors-sal-e vagy a személyvonattal. Erkezésük közt kerek három óra különbség. Ma délelőtt egyik tanárjelöltem próbatanítást tart, így a gyors elé sajnos nem mehetek. Azt irták, hogy a nap folyamán felkeresnek. Mivel ma délután egyik kollégám is látogatást jelentett be,

délután magamnál látom őket teára. Ugy számítom, hogy este hét óra tájban felnézhetünk Hozzatok. A francia órára így ma nem sok kilátás van. Nem vacsorázhatnának-e Nálátok? Akadály esetén elviszem őket valamelyik halászcárdába. Holnapi programjukról nem tudok semmit. Horgerhez és Mészölyhöz szeretnének még elmenni.

Nagyon kedves volnál, ha telefonálnál Főgel Öméltóságának, tud-e ma éjszakára szállást adni nekik.

Ha volna valami más terved, úgy a délelőtti folyamán küldj üzenetet, írásban vagy telefonon az iskolába.

Összinte barátsággal ölel

[Vitézy] Elemér

AZ V. FINNUGOR KULTÚRKONGRESSZUST ELŐKÉSZÍTŐ
FINNUGOR KULTÚRBIZOTTSÁG

F. Simon
A. Ráun

764. sz.

Szeged, 1936 június 8-án.

Kedves Barátom,

Csekey professzor ur Önéltósága megbízásából közlöm, hogy az V. finnugor kultúrkongresszus gyógyszerész-szakosztályában a következő magyar előadásokat jelentették be:

1. Dr. Mozsonyi Sándor min. tanácsos, egyetemi magántanár: "A Budapesti Tudományegyetem Gyógyszerészeti Intézete és a magyar gyógyszerésztudomány."
2. Dr. Augusztin Béla egyetemi magántanár: "A magyar gyógynövény-ügy kialakulása és mai állása."
3. Löcherer Tamás, a Magyarországi Gyógyszerészegyesület alelnöke: "A magyar gyógyszerterek gazdasági helyzete."
4. Dr. Horváth Jenő Budapest székesfőváros kórházi központi gyógyszer-árú raktára és közkórházi gyógyszerterei üzemének igazgatója: "A gyógyszerkülönlegességek rendelésének csökkentése a budapesti kórházaknál."
5. Koritsánszky Ottó a Magyarországi Gyógyszerészegyesület ügyvezető igazgatója: "Helyzetkép a magyar gyógyszerészettről" továbbá "A néprokon nemzetek gyógyszerészeti kapcsolatairól."
6. Barcsay Károly: "A magyar gyógyszerészek nyugdíjalap létesítésének és a korpótlékos (vanuduse lisaraha) ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ (tasu) fizetőpénztára ~~xxxxxxxx~~ tervének ismertetése.

Egyben bejelentem, hogy a kongresszusra utazik Barcsay Károly szegedi gyógyszerész ur és Vargha Damján dr. pécsi egyetemi professzor ur.

Fogadja legőszintőbb tiszteletem nyilvánítását

Stirány Elemér
titkár

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KÖNYVTÁRA
454/459
454 m

854 / 1474 sz

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Feladó:

Ára 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. CSEKEY ISTVÁN

ny.r.egyetemi tanár urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

Budapest, 1936 szept. 7.

Kedves István,

Ausztriából küldött szíves soraidért fogadd őszinte köszönetemet. Aradra való indulásom előtt találkoztam egy sokat szenvedett volt utitársnőnkkel, aki közölte velem, hogy az Ibusz 15 pengőket küldözget fejenként a tallinni elszállásolás összegéből. Ezt különben Remete ur is említette nekem, előtte való hapon.

Nagyon sajnálom, hogy a titkári jelentést nem küldhetem. Talán tudod, hogy a kongresszusi uton a legjobb viccek egyike az volt, hogy Virányi azért titkár, mert előtte mindent eltitkolnak. A varsói reggeltől kezdve megszakitottál velem minden hivatalos érintkezést. Azt nem számithatom titkári funkciónak, hogy a sajtóközleményeket az én szobámból továbbítottátok, úgy, hogy nevem kimaradása még megszállott területen is fejcsóválást okozott. Egyébként a minisztérium kért tőlem egy jelentést, ez elment.

Abban a reményben, hogy e mozgalmas nyár után friss erővel folytatod nemes tevékenységedet, igaz

barátsággal üdvözlél Elmer

AZ V. FINNUGOR KULTÚRKONGRESSZUST ELŐKÉSZÍTŐ
FINNUGOR KULTÚRBIZOTTSÁG

[Vörösmarty -]

Keseres István,

Budapest, 1936 VI. 19.
III. Csoporthy-utca 4. Tanárk. Hóza

bocsán meg, hogy csupával írt. Tábori je-
lentés az, a feldolgozott eseményről. Az a törekvés, hogy tárgy-
lagosan s az így értelemben optimálisan történjen.

Remetével megismertem két óra hosszat tárgy-
tam. Más előbb is jó lett volna, ha bejött vele. A hely-
zet szerintem nem éppen vesztelékeny, de a hang-
ulat minőségére igen káros. Első tevékenységem volt az
élettel kapcsolatban, s ezáltal a diplomatisztika formában
hogy egyéni felépítésre került. Belátom, hogy
"nem lehetett itni, de gyógyítani jöttem" s a hangulat
most minél talán a legjobb irányzatot mutat.

Szállásom csak szombaton utaztam Varsóba. Jelen-
ző, de megpróbáltam belátni. Varsóban a Royal és Savoy
szállásokban lettem. Ezen minőségemről írtam. Ma is
kerestem érdekes mint 26 egyéni foglalkozás minőségét.
Ma este készült a ^{Remete} utazás helyes tervét. Este is
felmerült az a kérdés, hogy mennyi, ami menthető.

Az utólevéllel állítólag kérték. Kertem,
munkássá meg, az az volt a világ, hogy nem lehet. Talán
Lukinich-nél vannak? (Vele még nem találkoztam).
Remete szerint szombatán d.e. 11. óra járni az első
értesített felett az utólevéllel. Ugyanakkor fizetési a-
valóság, viszont effektív, viszont esemény. A eseményt
közvetlenül szerint Remete váltja be illőben.

A világi reggelit nem vállalták. A pros-
pektus szerint az a "külön szolgálati" rovatban
tartozik. A vonatban való elhelyezés 27-en jelentkezik. Raj-
tunk kívül minél több egyéni intézi a reggelit,
míg az említett 27 utas pontosan a nap reggelit ké-
nyelmén, valamint ahol volt elhelyezkedés, Varsó előtt vasutat,
menet, s megfelelő helyellenjövét.

A fossil is not a protoplasmic organism. It is a dead organism, a fossilized organism, a fossilized organism, a fossilized organism.

A feladat elcsúszott (örökre marint, mindig is elcsúszó-
sore, csak: figyél!) hogy vasárnap reggel 10⁴⁷ (nyolcvan hét)
órakor gyülekezzünk a Kélti p.m. II. o. párttermében. A
beszélés sima lebonyolítására nyugatdíkossan felhívom Remo-
te figyelmét. A MÁV. től sajnos kéthónél több kocsit alig re-
mélhetünk.

Részletes mezeireket ma el. m. litográfiaival. A püspök
erre a célra előttem adta és kenne. Hogy milyen legyen, min-
dénél.

[illegible][illegible]

Remete egyáltalán igen; hogy az utópia minden meg. Csak
vessze, inkább vigyázni a vizet olykor. Kétszáz és ötven éves tört.

Am good looking + abundant, pretty, intelligent, pleasant - I go; the reason why is for the reason of the good
I will be a good looking + intelligent man, the people will be good — that.

094/460
M

Budapest, 1937 szeptember 3.

I. Nagy-u. 5, febr. 4

Kedves István,

csak szeptember elejére érkeztem vissza Aradról, ezért nem válaszoltam Marienbádból küldött lapodra és szíves megemlékezésedre.

A tanéveleji szokásos felfordulás meglehetősen igénybe vesz. Fogalmam sincs, hol keressem a kért adatot. Meg aztán kezdem felejtteni a régi dolgokat. Próbáltam keresni, melyik irka-firkámban lehet szó a kérdéses költeményről, de ha az ember keres valamit, csak azért sem találja meg.

A kongresszusi "titkokat" hagyjuk pihenni az idők méhében.

Nem szívesen gondolok a tavalyi kongresszusra. Ami történt, megtörtént. A Györke-féle "titkárság" világosan elárulja, mennyire eltompult a jogérzék és a formák tiszteletben tartása bizonyos körökben.

Köszönöm, hogy "mindig igaz és jószívű hivem és barátom" voltál. Kissé mégis zavarban vagyok, mert tudomásom szerint egészen más személyeknek tartozom hálával ügyeim és sorsom előbbrevitele tekintetében. Most tudom meg, hogy Te is ezek közé tartoztál, ezért engeddd meg, hogy utólag fejezzem ki köszönetemet. Mert hogy tulajdonképpen kiknek tartozom, illetve kiknek tartozom hálával (sajnos többszámáról nem igen lehet beszélni) - azt mégis csak magam tudom legjobban.

Ami barátságunkat illeti, csak arra a levelemre hivatkozom, amelyet 1923 tavaszán írtam Neked még Kecskemétre. Ha sok minden nem úgy lett, amint azt akkor én őszinte bizalommal elképzeltem, nem én rajtam múlt. De ha az ember örökké csalódik, nem csoda, ha sok mindentől elmegy a kedve. A Magyar-Finn Társaság ügyében kifejtett szerepemet kissé jóakarattal

144
tulzod. Nincs itt másról szó, minthogy amit egyesek elrontottak, azt én próbáltam valamiképen rendbeszedni. Előhaladásom és elismerésem pedig olyan tényezőktől függ, amelyekre se Te, se Hozzád hasonló "háttammögötti jóakaróim" nem is gondoltok. Mindenkinek eljön egyszer a maga ideje és ma nekem, de holnap neked.

A Suometar és a Virittäjä fordítását nem is tartom szükségesnek. Suometar Finn Nő-t vagy Finn Asszony-t jelent, mert "Finn Hölgyfutár"-nak igazán nem fordítanám, ^{pedig lenge és} ~~met~~ tulajdonképpen azt jelenti. A "Virittäjä" távolról sem jelent Virradatot. Inkább "Ebresztő", "Serkentő", a jelentése, mert cselekvőt jelentő igeképző áll a végén, az ige maga pedig ^{ezt} ~~xxxxix~~ jelenti: valami hangszert felhangolni (stimmen, jó magyarán "stimmolni").

A FUKB összejövetelén nekem is volna szólnivalóm, épen a kongresszusok rendezésével, illetve szervezésével kapcsolatban. Ha jónak látod, tűzd napirendre. Rövid leszek.

Remélem marienbad-i kurázástok jól sikerült. Erre sajnos sűrűn esett.

A Moltóságos Asszonynak legőszintébb üdvözlétemet küldöm, Neked pedig minden jót kívánok s olyan Rektort, aki ügyesebben véd meg, ha megtámadnak.

Tiszteelő barátod

Elemér

Hallottál már valamit L. Fini és Sipos legújabb suttáról? ^{Hisz} igaz, úgyis jött, de előrelátást vet.

Magyar É. l. levelet magkapottak? M. t. gyűj. a Turán?

TURÁNI TÁRSASÁG

(Magyar Néprokossági Egyesület)

Budapest, Országház XI.

Telefon : 11-37-77. (40)

A tagsági kötelezettségekről és a belépés feltételeiről a Társaság folyóirata, a „Turán” és az irodája nyújt tájékoztatást. Évi tagdíj 5 pengő.

SOCIÉTÉ TOURANIENNE
(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Parlement XI.

Le but de la Société est de s'occuper des sciences, de l'histoire, des lettres, des arts et de l'économie nationale des peuples touraniens, apparentés à la nation hongroise, et de les faire connaître. Elle se propose ainsi de créer des rapports plus étroits entre ces peuples et la Hongrie dans les domaines culturels, sociaux et économiques.

La Société édite un périodique le „Turán” et d'autres ouvrages traitant les questions touraniennes.

9549 SÁRKÁNY-NYOMDA R.T.

LEVELEZŐLAP — CARTE P

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n

egyetemi professzor urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

no 47m / 467

158

Kedves István,

Budapest, 1937. szept. 13.

tisztelettel kérlek, közöld velem, milyen című előadást volna kedved tartani idén a Turáni Társaságban. Nem volna-e jó: A Huszáves Eestí. Összefoglalnád jogtörténeti szempontból az eseményeket, hogyan alakult ki a kicsi csirából a mai helyzet. Dátum: február 24.

Mint látod, már én is hivatalos papíron, de egyelőre önköltségen (ami a bélyeget illeti) levelezem. Megtörtént az örségváltás. Bán Aladár a turáni nyelvtanfolyam vezetését meg az előadások összeállítását átadta hivatalosan is nekem. Megint "rézvágó" lettem. L. Fricivel beszéltem. Nálam járt és kiöntötte szívét. Tanácsokat adtam neki. Ha megfogadja, még ember lehet belőle. A FUKB. ülésén nem jelenik meg, nekem megígérte, majd kimentí magát. Külhatsz tehát neki is meghívót. Ha mégis eljönne, ígérete ellenére, úgy javithatatlan. - Csupa rom az egész vonalon. De óvatosan kell megkezezni az újjáépítést, mert különben fű nem nő többé a néprokonsági mezőkön. Téged csak arra kérlek, fontold meg minden tettettedet, lépésedet. S ne feledd, egy ellenség többet árthat, mint tíz (jó?) barát. A Méltóságos Asszonynak kézfokomat küldöm, Téged életem előidőit kölcsönkölcsönöztem hozzád elött sorozva igaz barátsággal körzönt b. Elemér

88 *4711/462*
TURÁNI TÁRSASÁG

(Magyar Néprokonsági Egyesület)

SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

Tel.: 113-777. (40)

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEμία
KÖNYVTÁRA

[*Virányi E.*]

Budapest, 1937 IX.19.

Kedves István,

f. hó 13-i, valamint 17-i kártyádat, illetve leveledet megkaptam. A finnugor kulturbizottság ülésén nekem csak a mellékletben közölt indítványom volna. Ez a kongresszusi albizottságok számának csökkentésére vonatkozik. (*A „varri pontok” - mert ott nyíltam illet.*)

Sem életkorunkhoz, sem társadalmi állásunkhoz nem méltó, hogy közöttünk bárminemű félreértés forogjon fenn. A néprokonsági mozgalomban mindkettőnknek megvan a maga külön tevékenységi köre, amelyek nem zavarhatják egymást. Ezért nincs más hátra, mint eltemetni, végleg eltemetni a csatabárdot s közös erővel dolgozni tovább is. Mert valld be őszintén, ugyan kire lehet számítani, végszükség esetén, ha nem kettőnkre?

Az 1938 február 24-i előadásodat nagyon köszönöm. Ez alkalommal valószínűleg beszélni fog, rövidebben, Jöffert Richárd észt ügyvivő s alighanem magam is elmondom elmondandóimat a modern észt irodalomról. Azt hiszem nivós, megleghangulatu estét tudunk rendezni, méltót a nap jelentőségéhez.

Elvi szempontból megnyugvásul szolgálhat számomra, hogy a bizottság titkársága körül történt formahibát helyrehozni igyekszel. Személyileg ez nekem megterhelést jelent s csak az ügyek sima lebonyolítása érdekében vállalom, ha újra megválaszt a bizottság t. titkárnak. De megint fölmerül a probléma, ugyan kire bizzuk ezt a tisztséget, ha nem reám? Maradékok módszerével dolgozunk s akármi történik, a végén mégis csak Te maradsz felszínen egyrészt, másrészt talán én.

Az alakuló Magyar-Finn Társaság nevében hálásan köszönöm, hogy a bizottság finn tagjait értesítetted. A meghívóknak ma-holnap szét kell menniök, talán ezzel a levelemmel kapcsolatban kapod meg a Maga-

TURÁNI TÁRSASÁG

(Magyar Néprokonsági Egyesület)

SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

Tel.: 113-777. (40)

2./

dét. Őszintén szólva kíváncsi vagyok, milyen eredménye lesz az összehívásnak.

L. F. nem nyugszik. Tegnap azt említette, hogy "vezető személyiségek" félreállítás helyett a további aktivitásra buzdítják. (Talán Serényi tanfelügyelő ur?). A szerdai számvizsgáló ülésen állítólag azzal vádolták, hogy a Debrecen étteremtől az odavitt vendégek után fejkenként 30 fillért kapott. Perelni akar. Ha szombaton mégis eljönne, szép csendesesen el kell küldeni. "A Köz-társasági Elnök Ur érdekes gondolatairól" nekem is em-titítást tett. Csak azt nem mondta, mik ezek a gondolatok.

Mégiste barátunkkal már találkoztam.

Október 5-én Pekár- emlékestet tartunk. Az ide-i előadássorozat elég hamar összeállítódott. Ugy látom, hogy az emberekben van munkakészség és dolgozni akarás. Meg kell várni, amíg egy-két ember kidől s akkor elsi-mulnak, elmulnak a személyi ellentétek, - igaz, hogy talán ujaknak adjanak helyet.

A Turáni Társaságban holnap megnézem a kért Ket-tunen cikket. Ha megvan, kedre már megkapod. Ellenkező esetben ne várd. Sajnos a T. T. könyvtárára vonatkozó-lag nem a legjobb értesítéseket szereztem. Csáky szal-mája lehetett s az vitt el belőle valamit, aki épen a-kart. Ott nemcsak rendet teremteni kell, hanem rendet is tartani. Korban és rangban idősebbek: gondolkozzatok ezen a témán s a személyi kiválogatásban legyenek körül-tekintőek. Évek óta lehetetlen emberekkel kísérletez-nem csoda, ha bekövetkezett az összeomlás.

Bán már visszajött Tapolcáról. A csendes vissza-vonulás útjára lépett.

Jó lesz a szombati találkozó, azt hiszem sok minden tisztázódik. Emlékezz: amikor ketten összefog - tunk, mindig sikerültek a dolgok, ha engem elejtettél, zavaros periódusok következtek.

A Máltóságos Asszonynak kézfókomat küldöm, Té-
ged öginte baráti szeretettel ügöint Liva V. Clemér

211

434/1463 m

Budapest, 1937 szeptember 30.

Kedves István,

a szombati nagy rumliban alkalmat sem találtam, hogy elbucszam Töled. Szerdai előadásodra se tudtam elmenni, mert ugyanakkor a Turáni Társaság igazgatótanácsi ülést tartott. Teritékre - bizonyára sejtethed - Frici barátunk került.

Csepreghy mester alaposan összeállította a vádpontokat.

Fr. is ott volt - táviratilag hívták át Szfehérvárról - de kihallgatására és védekezése előterjesztésére nem került sor. A tanács egyébként olyan szép képet nyújtott, hogy szinte régi fényében láttam ragyogni a Turáni Társaságot. Csupa előkelő állami és közéleti funkciókat betöltő urak, ahol csak ketten-hárman lézengtünk "nem méltóságosok". Frici kihallgatásának mellőzését épen egy fegyelmi ügyekben járatos ur (Kallay Öméltósága)proponálta, azzal az indokolással, hogy esetleg nincs elkészülve a védekezésre stb. Határozat alapján kézbesítik neki a vádpontokat s azokra 15 napon belül felelni tartozik. Szűkebb bizottságot is választottak (póttag vagyok benne), amely az ügyet végleg megvizsgálja s javaslatot tesz a döntésre vonatkozólag. Kb. 500 pengővel tartozik a Fr. Viselt dolgait és pénzkezelési módszerét minek fejtegessem. Ismerheted eléggé. A közhangulat: mennie kell a társaságból, a főtítkárságból, egy szóval: "ki kell irtódnia". Legjobb volna, ha megfizetné a követelést, a főtítkárságról pedig lemondana. Ebben az értelemben készülök neki épen ma baráti levelet írni, mert képzeld, felelősségre vont, miért ragaszko-

dom, - illetve ragaszkodtam - hogy a fgr. kulturbizottság ülésére ne jöjjön
el s minek vettem olyan szigorúan kissé elhamarkodott ígéretét.

Hát látod..... Most azonban nincs pardon. Csak attól lehet tartani,
hogy második Petykó-ügy lesz belőle s Fr. fellebbez a végletekig. A Turáni T.
jogászainak és "államvéneinek" alaposan föl kell kötni a nyakkendőt, nehogy
valami formahibát kövessenek el. Az első baj máris megtörtént, fizetésének
letiltása vagy le nem tiltása körül. Nem tudom, hogy tisztázták, de majdnem
gikyszer történt. Egyébként 91 P havi tiszteletdíjat kapott.

Erdekes, hogy halála előtt Pekár is kiabrándult belőle, sőt meg-
hagyta, értesítsék a finn követet Lukinich ügyének elintézéséről.

Másrészről azt hallottam, hogy Fr. nem akar lemondani, sőt átviszi
az egész Turáni Társaságot Fehérvárra. Levélpapír, pecsét stb. van nála, mi-
ért ne tehetné meg? Ha tehát kapsz majd esetleg ilyen mottóju leveleket: "Tár-
saságunk száműzetésének első esztendejében", - ne csodálkozz. Képes reá.

Az igazgatósági ülés végén egyébként bejelentettem a Magyar-Finn T.
megalakulását s azt, hogy a néprokonsági napot idén közösen ünnepeljük meg.
Majd csak kialakulnak az ügyek. Most már nyilvánvaló, hogy a különböző nemzeti
társaságokat meg kell alakítani, a T. T. felfrissítése pedig majd automatikusan
megtörténik. Ebben az esztendőben azonban nagyon óvatosan kell haladnunk, min-
den személyi kérdés félretevéseivel, mert különben összeomlik minden.

S végül a tárgyra: a jegyzőkönyv elkészítéséhez még nem foghattam
hozzá, de mihelyst lélekzethez jutok, megkezdem.

Remélem, a pécsi út jól sikerült. Mikor jársz megint Pesten?

A Méltóságos Asszonynak kézcsókomat küldve, őszinte barátsággal
üdvözöl

igaz Lived

F. Elemer

278. l. 4741/464

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1937 november 7.

Kedves István,

négy órai munkába került a mellékelt jegyzőkönyv összeeszkábálása. Légy szives olvasd át s tedd meg reá észrevételeidet, 1, 2, 3 stb. oldal-számmal jelzett cédulákon. A fogalmazás még nem egészen végleges, de örömmel veszem, ha frissebb szemmel és pihentebb ésszel, Magad is helyére teremted egyik-másik állítmányt vagy határozót.

Légy szives közöld, hány példányban gépeljem le az Altalad korrigált jegyzőkönyvet. Ha smucigoskodni akarnék, megkérdeném, van-e még "finn-ugor pénz" a papir árának fizetésére? Vagy erre is a megboldogult Virro szavaival vigasztalódjunk? "Schon durch die Rechnung gegangen". Igaz, pár fillér az egész, inkább csak a humor kedvéért említem.

Most némileg szélcsend van. Kíváncsi vagyok, mi lesz a legközelebbi zene-bona. Fricit végleg elvágtak. A napokban írt nekem egy levelet: bolgár-estet rendez, a műsor összeállítására külön feljön majd Pestre, "intézkedtem", "tárgyaltam" stb. stb. Szegény, minél jobban evickél, annál jobban belemászik a szószba. Ő azonban mintha nem is tudna semmit arról, milyen a helyzete. Még mindig abban reménykedik, hogy a közgyűlés ismét megválasztja főtítkárnak, sőt Pestre helyezik. Az embernek megáll az esze.

Igaz, megkaptad a finn bizottságnak a diákcserére vonatkozó levelét? Irta Musikka, okt. 25. Ibusz, Te és Bán kaptatok, a németnyelvű melléklet szerint. Jött egy példány ezzel a címmel: Finnugor Kulturbizottság, Bp., V. Országház XI. A Turáni Társaságban nekem adták s én felbontottam, abban a hiszemben, hogy esetleg valami fontos dolog. Ha a Te cimed-

re nem érkezett volna meg, úgy legközelebb küldöm. Nagy Iván is tud erről az ügyről, talán már irt is Neked róla.

A Turáni Társaságban Gergelyffy (ny. rendőrtanácsos, regényíró és zeneszerző) lett az igazgató, Móricz Péter örököse. Nem tudom, jól fejlődnek-e a dolgok? Pekárról tartott előadásomért Paikert nagyon haragszik reám, más oldalról (még öregek is!) sok a gratuláció. Talán olvastad Te is, megjelent a Szegedi Naplóban, valamikor szeptember elején.

A Magyar-Eszt Társaság alakítása kerül napirendre. Ügyvezető alelnökségét Iván akarja vállalni, főtitkár Györke. Utóbbit gyengéllem. Gaskóra sok mindent el lehet mondani, ~~xxx~~ de hogy fáradhatatlan szaladgálásai és sokféle meglevő kapcsolatai nélkül a Magyar-Finn Társaság nem lett volna meg, azt én tudom legjobban. Amellett gavallér is, mert nemcsak nekem uszik ismét 20 pengő, de neki is benne van csak a legutóbbi miniszteri diszgyűlés is néhány tizesében. Állítólag megkapjuk.

Válaszodat várva, kérlek add át kézcsókomat a Méltóságos Asszonynak, Téged pedig őszinte barátsággal üdvözlől igaz hived

Elemér

Haltenbergerék gyászáról minden bizonnyal tudomásod van. Sajnos nem tudtam kimenni a temetésre s így csak levélben kondoleáltam. Mostanában mindenem van, csak az időből "mentem ki."

Gyászaink jegyzetét lapján megállapítottam. Lgy. a stílus. mi tanácsos megkezdés farras volt. Kiszegés a farras. Lgy. a stílus. A kiegészítést talán meg is kiegészítettem. Lgy. a stílus.

47M/465
Jus 47M/465

Budapest, 1937 november 18.

Kedves István,

mellékelten küldöm a jegyzőkönyv négy példányát. Ez is nehezen fért bele gépembe. (Inkább jobb papírt választottam). A fogalmazványt itt tartom magamnál. Ami a költségeket illeti, abból ne csináljunk problémát.

A diákcsera-akcióra vonatkozóan tájékozatlan vagyok. Mindenesetre jó gondolat, hogy a Fricinek irjak. Alighanem még ma este megteszem, ugyanis tartozom neki válasszal. Legutóbbi levelében még mindig rendithetetlenül hisz ujólagos földicsöülésében. Arról értesít, hogy a T.T. néhány "primadonnája" bírótság elé kerül s ott fog neki elégtétel szolgáltatni.

E levél írása közben kézbesítik a T.T. alapszabályait. Valami reformálódás készül, úgy látszik.

A Magyar-Észt Társaságról nem tudok semmi újat. Hogy kinek a vállaira fog nehezedni a munka, az még a jövő titka. Annyi bizonyos, hogy a Magyar-Finn Társaság (van már kb. 90-100 tagja), sok mindent letarolt előtte.

Örömmel várom legközelebbi pesti viszontlátásunkat.

Régi barátsággal üdvözöl

Lives
Ferenc Császár

AZ V. FINNUGOR KULTÚRKONGRESSZUST ELŐKÉSZÍTŐ
FINNUGOR KULTÚRBIZOTTSÁG

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n
egyetemi ny.r. tanár urnak

B u d a p e s t

Hungária - szálló

des 4711 / 466

FINNUGOR AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

295

Budapest, 1937 nov. 19.

Kedves István,

megkaptam soraidat. A jegyzőkönyveket ma délelőtt küldöttem el szegedi címedre, négy példányban. Fritvinek írtam az írógép és a pecsétetek ügyében.

Ma, pénteken este 6 óra után a Turáni Társaság felolvasó ülésén vagyok. Előtte is, utána is keresni foglak a Hungáriában.

Abban a reményben, hogy valamiképen mégis sikerül találkozoznunk, őszinte barátsággal üdvözl

Virányi Elemér

333/1937

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

796 / 474 m

Budapest, 1937. december 5.

Kedves István,

legutóbbi lapodon kifejezett óhajlásod szerint érdeklődtem Lukinich Frigyesnél a pecsétek és az írógép iránt. Az írógép nála van s azt a Finnugor Kulturbizottság elnökségének bármikor rendelkezésére bocsátja. Levele végén ezt kérdezi: "Mi is vagyok én most tulajdonképpen a bizottságban?" Hát, Kedves István, törd a fejedet ezen a fogós kérdésen.

A pecsétek, mint arról személyesen is meggyőződtem, a Turáni Társaság helyiségében, Frici íróasztalán vannak, egy dobozban. Véletlenül akadtam rájuk. Kicsit csodálkoztam, miképen heverhetnek szabadon éveken át pecsétek? Van köztük még az 1931-es kongresszus idejéből való pecsét is. Felhatalmazás nélkül nem akartam önkényűleg magamhoz venni a pecséteket, bár talán ez lett volna a leghelyesebb eljárás. Megkértem Török Lászlót, vigyázzon félszemmel a pecsétekre, de - érthetően - vonakodott ettől. Abban reménykedem, hogyha eddig nem veszték el, megmaradnak továbbra is helyükön, amíg Te nem intézkedel.

A hírlapokból bizonyára értesültél Frici rágalmozóinak elítéléséről. A vendéglősöktől állítólag kapott százalék ügyében a leleplezők túllőttek a célon, kár volt a vádpontok közé felvenni, annál is inkább, mert a fegyelmi vizsgálat sem terjedt ki rájuk. Frici viszont támadási ponthoz jutott vele. Talán emlékszel szavaimra: ha Frici ügyes, visszaüthet s végeredményben csakugyan a Társaság látja kárát ennek a csunya ügynek. Jogilag - szerény véleményem szerint - a főtítkárságról való lete-

se, valamint tiszteletdíjának megvonása sem történt egészen megtámadhatatlan formában. Mint nem jogász nem akartam felszólalásommal a szinte csupa jogászból álló igazgatótanács ülésén ezt a kérdést bolygatni. De néhányan, fiatalabb jogászok (Mezey, talán Nagy Iván, ugyis mint egyesületi szakértő),

kissé morfondíroztak a dolgon. Csepreghy azonban keresztülhajtotta Frici tiszteletdíjának megvonását, egyszersmind Török Lászlónak havi 100 pengő fizetéssel való alkalmaztatását. Kissé nagylelkű gesztus volt. Frici azon töri a fejét, hogy a Társasággal szemben fennálló anyagi követeléseit megszerzéséért pört indít visszatartott tiszteletdíjai ügyében. Az újságtudósításokban nekem csak az tűnt fel, hogy Frici szerint a fegyelmi vizsgálat mindenben tisztázta. Ez a válasza arra véleményre, hogy "ügyét sikerült elsimítani." A csendes eltávolítást úgy látszik tisztázásnak veszi.

Különben két meghívót is kaptam a napokban. Az igazgatótanács 8-án tart ülést, a közgyűlés pedig 15-én lesz. Kíváncsi vagyok, mi kerül tárgyalásra. Alighanem a főtitkári állásról is szó lesz. Kíváncsi vagyok, kivel töltik be.

Gratulálok szolnoki szereplésedhez. Azt hiszem, Szegeden hallottam már ezt az előadásodat. Egyike volt legjava munkáidnak. Hallom, hogy a Dugonics Társaság elnöki székébe készülsz ülni. Csak rajta! Ugyan ki volna ott Nálad megfelelőbb?

Kivánom, hogy a közelgő karácsonyi ünnepeket kellemes hangulatban és erődöt frissítő pihenésben töltsd el.

Összinte barátsággal üdvözl s a Méltóságos Asszonynak kézcsókját küldi

regi Lived
Vinyay Elemér

366/1937

MAGYAR-FINN TÁRSASÁG
UNKARILAIS-SUOMALAINEN SEURA
BUDAPEST. IV., VERES PÁLNÉ-U. 7.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁJA
KÖNYVTÁRA

9/1937. ü.v. aleln.

Budapest, 1937. december 29.

Kedves István,

hozzám, illetve vitéz Nagy Ivánhoz intézett írásodban kifejtett aggályaidat mindenben osztom.

A Magyar-Finn Társaságnak f. évi december 10-én tartott választmányi ülésén a vidéki fiókok alapításának kérdése, Nagy Emil Öccsellenciájának óvatosságra intó szavai és a Te alapos és tárgyilagos hozzászólásod után - emlékezetem szerint - nem került eldöntésre. Epen a Te nyilatkozatod hatásában bizva, nyugodt lélekkel mentem már régebben programba vett előadásom megtartására, az I. ker. Frontharcos Főcsoport kultúrestjére.

Annál nagyobb volt meglepetésem, midőn egy hét múlva, a Magyar-Észt Társaság alakuló közgyűlésén értesültem, hogy Szege-den, illetve Debrecenben megalakul a helyi fiók. (Megjegyzem: véletlenül vettem csak részt az alakuló közgyűlésen. A nekem szánt meghívókat tévesen címezték s én Pintér Jenő főigazgató urtól aznap délelőtt kapott sürgős megbízás alapján mentem el. Arra kért, hogy nevében és megbízásából üdvözljem az új egyesületet, egyúttal a jövőben készséges támogatásáról biztosítsam mindkét néprokonsági egyesület vezetőségét).

Szerény véleményem szerint a dolgot jobban meg kellett volna fontolni. A Magyar-Finn Társaság részéről semmi akadálya nincs annak, hogy vidéken közös Magyar-Finn és Magyar-Észt fiókegyesületek alakuljanak. A tagsági díj kérdését, mint azt Magad is jelzed, nyilvánvalóan alapszabálymódosítással kell rendezni.

A Magyar-Észt Társaságnak f. évi december hó 30-án tartandó választmányi ülésén ez a kérdés napirendre kerül. Valószínűleg vitéz Nagy Iván veti fel. Ha ő elfelejtené, úgy magamra vállalom. A Magyar-Finn Társaság legközelebbi választmányi ülésén szintén szóvá tesszük ezt a kérdést.

A Turáni Társaságban a tisztázódási folyamat egyelőre nyugvóponttra jutott. A december 22-én tartott közgyűlésen világos képet kaptunk a múlt évi pénzügyi gazdálkodásról. Elfogadták a módosított alapszabályokat (csucsszervezetről egyelőre nincs szó) s megválasztották az új tisztkart. Az elnöki teendőket Cholnoky Jenő professzor végzi nagy agilitással. A pénzügyeket Gergelyffy Gábor

896/1144
m

intézi. Főtítkár én lettem, könyvtáros dr. Bendefy László, Julianus-kutató, Cholnoky ajánlatára. A számvizsgáló bizottság összetétele változott meg, valamint Vikár Bélát (főlszólalásomra) tb. elnökké léptettük elő. A Turán szerkesztését egyelőre Cholnoky magának tartja fenn.

Hogy a Magyar-Finn, a Magyar-Eszt és a Turáni Társaság viszonya a jövőben miként alakul, majd meglátjuk. A Magyar-Finn és a Turáni Társaság egymáshoz való jó viszonyára személyesen fogok vigyázni. Egyelőre a Turáni Társaság állni tudja a harcot, mert megítélésem szerint szervezettel szilárdabb alapon áll, mint a két fiatal testvértársaság. Amellett előadásaira stb. közönséget is kap, főleg ha jól választjuk meg az előadókat. Az őszi szezonra nyugodt lélekkel tekinthetünk vissza. Színvonalas, nobilis hangulatu volt mindegyik. A nyelvtanfolyam talán még sohasem volt olyan látogatott, mint az idén. Jelenleg legnagyobb probléma a folyóirat ügyes megszerkesztése.

Mindezzel kapcsolatban felhívom szíves figyelmedet február 24-én esedékes előadásodra, amelyet a Turáni Társaság számára ígértél. Mivel a Magyar-Eszt Társaság február 24-én este óhajt valami társasösszejeövetelt rendezni, az összeütközés elkerülése végett a Turáni Társaság a következő napon, 25-én, pénteken este 6 órakor tartja felolvasó ülését. Jöfft is örült ennek a megoldásnak, mert ő sem szeretne kollízióba kerülni a Turániakkal. Oly sok éven át mégis csupán ők ápolták társadalmilag a finn-észt-magyar kapcsolatokat s most kissé hálátlanságszámba menne, ha a követek máriól-holnapra tüntetőleg elmaradoznának a T.T. ünnepélyeiről. No meg Talas Öexc-ja éppen a T.T. miatt egy időben alig-alig merte kimondani az ament a Magyar-Finn Társaságra. A Turáni Társaság orvosi szakosztálya is ujjaala-kult. Jeney Endre sem hagyja magát. Neked is azt ajánlom, tartsd melegen, illetve melegítsd fel a Turáni Társasággal való kapcsolataidat.

Ericsivel nem volt alkalom találkozni. A pecséteket most már mindenesetre gondozásomba veszem, az írógépet pedig alkalomadtán elkérem, illetve elhozzom tőle.

Remélve, hogy február 24-én az észt balon, 25-én pedig a Turáni Társaságban tartandó előadásodon személyesen is találkozunk, szerencsés újévet kíván és őszinte barátsággal üdvözlől híved

Turányi László

Ára 10 fillér.

3/1938

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v a n

egyetemi professzor ur

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

lalta, Eyszen Tibor közvetítőse-
vel, a Magyar-Irszt Társaság.
Baljós véleményem szerint a
jövőben lesznek majd kavargodások.
Fő a nyugalom és a hidegver. Ed-
dig csak a jó öreg Turáni Társa-
sággal volt bajunk, most a két if-
ju hajtás akar lómbosodni. Mond-
hatom, nagy akaráások nyögnek a
"hőimuravaszszágot".

Abban a reményben, hogy majd
szépén megoldódik minden, régi ba-
rátsággal köszönt az újévben

Feladó:

Virányi E., Budapest, I.
Mátray-u. 5-7.

2/1938 üv.aleln. MFT.

Budapest, 1938 január 1.

Kedves István,

Csütörtökön úgy döntöttünk, hogy jogi szempontok miatt külön alakítandó finn-magyar és észt-magyar fióktársaság. A tisztikar, tagok lehetnek ugyanazok. A tagdíj kérdését nem firtatjuk. Ha fizettek jó, ha nem, akkor is jó. Szerény véleményem szerint ezek a vidéki fiókok előre láthatólag ugyis csak papirosalakulatok lesznek. A magam részéről arra gondoltam, legjobb volna Szegeden teljesen független Magyar-Eszt-Finn Társaságot alakítani; mondjuk 1 vagy 2 pengő tagdíjjal. Alapszabályt a pesti társaságokéból lehetne kivonatolni. Értesülésem szerint Debrecenben Hankiss csak Magyar-Eszt Társaságot alapított, így ott az eset egyszerűbb.

A Turani Társaságban tartandó előadásod a Magyar-Eszt Társaság hangversenyműsorába a kialakult vélemény szerint nem iktatható be, rádióközvetítés végett. De talán nehézség nélkül meene ez 25-én, este, a Turani Társaság ünnepi ülése után. Próbáld meg ily értelemben megkeresni a rádió igazgatóságát, mert 24-ét már lefog-

sz 4711/470

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
KÖNYVTÁRA

Feladó: Virányi E., Budapest,
I, Mátray-utca 5-7.

LEVELEZŐLAP

Ára 10 fillér.

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n
egyetemi professzor urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

24/1938

Budapest, 1938 febr. 8.

Kedves István,

közeledvén az észt nemzeti ünnep, tisztelettel kérdezlek, kinyomathatjuk-e a Turáni Társaság meghívóján előadásodat ezzel a címmel: "A huszéves Észtország", vagy találtál-e más címet? A műsoron szerepel majd még Bán Aladár egyik ódája Észtországhoz, továbbá Mägisté professzor ur előadása.

Egyébként szélcsend, semmi különös ujság nincs. A viszontlátás reményében őszinte barátsággal

üdvözöl

reg. Lived
Trianon Elemér

41/1938

MAGYAR-FINN TÁRSASÁG
UNKARILAIS-SUOMALAINEN SEURA
BUDAPEST. IV., VERES PÁL-NÉ-U. 7.

Budapest, 1938 február 9.

Kedves István,

145/1938
Köszönettel vettem szíves soraidat. De előljáróban mindjárt meg-
említem, hogy a dátum dolgot elvétetted. A Te előadásod a Turáni Társaságban
25-én, pénteken este 6 órakor lenne. Erre a cserére azért voltunk kénytelenek,
mert 24-én este a Magyar-Észt Társaság hangversenyét tartják meg a Gellért szál-
lóban. Tavaly, meg azelőtt, a Turáni Társaság felolvasó ülése, meg az utána kö-
vetkező zenés bonyodalom egy napon volt. Az embereket azonban nem akarjuk tul-
terhelni s ezért diplomatikásabb megoldásnak tartom, hogy a Turáni T. pénteken
ünnepeljen. Az üdvözlő sürgönyöket amúgyis elküldjük már 24-én.

Az a kérdés, itt maradhatsz-e pénteken este is? Műgiste lemondta
az előadást. Bővebb indokolás helyett csak ennyit: észt. Meg aztán abban igaza
van, hogy az ő magyarnyelvű előadása csak nyekergés lenne. Elég siralmas volt
a szereplése a M-É. Társaság alakuló közgyűlésén. Így másodiknak vagy Bán Ala-
dárt léptetjük fel, vagy én ugrom be. Elnökséget Cholnoky vállalta.

Röviden: igen kérlek, intézd úgy dolgaiddat, hogy 25-én, pénteken
este hallhassunk. Péntek különben is a T.T. előadási napja, a közönség is ezt
szokta meg. Majd jelezd, hány meghívóra tartasz igényt, hogy személyes ismerő-
seidnek elküldhessed. Jó volna azt is közölni, elsőnek óhajtasz-e beszélni (ez
a Veled szemben köteles illem dolga) vagy másodiknak - mint „pièce de résistance”
avagy sláger. A másik, irodalmi tárgyú előadás amúgy is rövidebb lenne, Te kb.
30-40 percig beszélhetsz.

A választásért köszönettel várom a válaszod.

Barankó

Március végén Ceglédre invitálnak engem, holmi népművelésre. Ellenben
(A eszmét nem én kéltem!)
április-májusban Szeged ellen készül valami nagy merénylet. A Turáni Társaság
vándorgyűlést tervez. József Ferenc kir. fenség is velünk tartana. Azonnal be-
kapcsoltalak a programba. Előzetes tervek szerint beszélne a fenséges ur, Pai-
kert, Cholnoky, lenne valami alkalmi óda, azután Te, meg én. Egy-egy előadás
tartama kb. 10 perc. Goethei alapon kell dolgoznunk: "in der Beschränkung zeigt
sich der Meister." Ez csak előzetes közlés, kezeld kérlek bizalmasan. Mihelyst
a végleges adatok rögzitődnek, mindenről pontosan informálok. Jelenleg az ügy
még a kabinettirodában intéződik. Főbásszal az ügy cserkészeti stb. részét in-
téztetjük, természetesen a helyi főbb hatóságok bekapcsolására is sor kerül. A
Te összekötő és diplomáciai szolgálatodra nagy szükség lesz.

A Turáni Társaságban most tisztogatás folyik. Egyebekről nem nyilat-
kozom, csak azt mondom, amit éveken át nekem mondtak: jó volna, ha Pestre ke-
rülne. Mert körülnézve a nérokonsági berkekben, az új egyesületek alakulása
után semmivel sem látom rendezettebbnek a helyzetet. S akár hiszed, akár nem,
kristályosodási pontnak mégis csak a Turáni Társaságot tartom. A kir. fenség
személye olyan ütőkártya, amelyet nem szabad elkótyavetelni. Az ő személye
olyan zászló, amelyet nem érdemes elhagyni. Gondolkozz ezen, terveimet és szán-
dékaimat azt hiszem ki- és eltalálsz.

Kedves István, hadd dolgozzanak a fiatalok, igazad van, de végül mégis
vagy Reád, vagy reám kerül a sor, amikor komolyan megy a játék.

A Frici-féle pecsétet elzártam, az írógépet majd elküldetünk egy-
szer a T.T. szolgájával. A Frici-féle új alakulás (OMITE) teljesen komolytalan
dolog.

A fiókok ügyét jól látod.

Kispál kisasszony is visz üzenetet, általában azokat, amiket fennebb
kifejtettem.

Ha 25-én nem tudnál előadni, úgy kénytelenek vagyunk 24-én ünnepelni.
De nagyon kérlek, fogadd el, több szempontból is, a 25-ét.

A viszontlátásig őszinte szeretettel üdvözöl igaz hived

Elemér

Ara 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n
egyetemi professzor urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

M. kir. állami nyomda, Budapest, 1937.

Rébuszaim? A M.F. Társaság alelnökségéről lemondtam, mert egyes urak kifogásolták személynemet. A napokban Józssef Terenc kir. fenség elnökségével bizalmas értekezlet volt. Először vettem illyesmin részt. Sajtótéa, a rokonnépek követeinek vacsorája, szegedi vándorregyülés, ezek mind a fenség óhajai. Ha feljössz, jó volna közösen vacsorázni és megbeszélni a dolgokat. Csergejtyffy igazgató is csatlakozna hozzánk. A viszontlátásig őszinte barátsággal üdvözöl

Feladó:

Cserna

45/1938

Budapest, 1938 február 15.

Kedves István,

mindkét lapodat megkaptam. A febr. 25-i ülés programját kívánságod szerint állítjuk össze. Már nyomdában van a szöveg, de a korrektura alkalmával még lehet változtatni. Ha nem, akkor sincs baj. Az elnök egyszerűen Téged fog szólitani. Bán Aladár ódáját egy helyes kis "dizöz" fogja elmondani. Új szellem jele a T.T.-ságban. - Nagyon helyes, hogy összehívd a bizottságot. A napokban olvastam az Uusi Suomiban, hogy a finnek is üléseztek s kiírták a pályázatot aközös jelvények, himnusz stb. ügyében. Erre vonatkozó cikket majd az ülés után nekünk is el kell helyezni. A pályaműveket a Te címre kell majd küldetni. A programot én is olvastam a finn ujságokban. - A T.T.-ban előkészítettem a 26-án tartandó tárgyalásra a helyzetet. Minden rendben lesz. Szerintem jó volna, ha most csak a belső tagokat hívnád meg és a VKM képviselőjét. Fricit hagyjuk egyelőre nyugodni. A napokban írt, hogy a gépet bármikor átadja. A pecsétet már régebben átvettem. Vasárnapra magamhoz hívtam, talán tudok vele szót érteni.

Az ötven db. meghívó pénteken Szegeden lesz.

75/1938

474/473
m

MAJNAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

...melt volna. A Kalevalától nem is beszélve.

Budapest, 1938 március 15.

Kedves István,

kissé megkértem a jegyzőkönyvvél, de mentségemre szolgáljon, hogy az elmúlt hetekben egy személyes ügyem foglalt el. Hála Istennek most már túl vagyok rajta s a nő hibájából, 77/a §. alapján felbontotta a szegedi törvényszék zátonyra jutott házasságomat. Igaz, egyúttal megvágott az asz- szony költségek stb. címén vagy 500 pengővel, örök emlékül és végleges ki- ábrándításul. Nyugalmam és szabadságom azonban megér ennyit, sőt.....

Olvasd át kérlek a mellékelt jegyzőkönyvet s tedd meg reá észrevételeidet. Kijavítva küldd vissza s mire személyesen találkozhatunk Budapesten, megcsinálom a végleges példányokat. Bontóperem alkalmával sze- rettelek volna felkeresni, de idő rövidsége folytán ezt már sehogyan sem tudtam megcsinálni.

Boldogtalan emlékü nőm legujabb manővere folytán most már igazán csak a VKM támogatásával mehetnék ki az együttes ülésre a nyáron Finnországba. 300 pengő volna a legkisebb támogatás, amellyel indulhatnék,

de ez olyan összeg, amelyhez nekem még legalább 100 pengőt kellene hozzá- tennem. Hiszen érveket lehetne felsorakoztatni, hogy miért érdemelném meg

a teljes összeget, de talán elég annyit említeni, hogy amíg odakünn dolgoz- tam, egy fillér támogatást sem kaptam magyar részről.

A Kalevala-estén voltam. Érzelmeim igen vegyesek. Csak a mü- soros részt hallgattam meg. Komoly tényezők véleménye szerint is kissé mu- csai volt a stílus. Eyssenné meg az Egyetemi Enekkarok jók voltak. Jeney Endre "barátja" G.D. lukinicsizimusba szédült. Csak csinálja tovább. De az az előkelő társaság, amely összegyűlt, nivósabb kivitelű programot érde-

melt volna. A Kalevaláról nem is beszélve.

A vacsora meg a tánc ellenben értesülésem szerint igen jó hangulatban folyt le. N. Emil állítólag akkorákat kurjantgatott, hogy egyesek hoi-mi vidéki tűzoltó-bálon érezték magukat.

A Turáni Társaság szerdán teát rendez a követek tiszteletére. Gergelyffy barátunk viszi az ügyeket. Hétfőn azonban sikerült megállapítanom, hogy már mindenkit meghívtak, csak épen a követek nem kaptak meghívást. Az embernek megáll az esze. Egy ny. rendőrtanácsos ilyen járatlan legyen a társadalmi illemtanban..... Én igazán nagyon jelentéktelen embernek tartom magamat, de ilyen giksziert azért mégsem csinálnék. Kezdek egész komolyan azzal a gondolattal foglalkozni, hogyha öszire nem vonnak el az iskolától s nem találnak ki számomra valami olyan beosztást, hogy a néprokonsági dolgokkal teljes odaadással foglalkozhassam, ott hagyok minden címet és rangot s kizárólag az iskolának meg az irodalomnak szentelem magamat. Az ujságokból bizonyosan értesültél a T.T. sajtóteájáról. Jó gondolat, nagyszerűen meg lehetett volna csinálni, de megint a fenti baj történt. Mindenki meg volt már hiva, terem lefoglalva, amikor kiderült, hogy csak épen az ujságírók megívása volt még hátra. S kiderült ez szombaton délután, a tea pedig hétfőn lett volna. Örült telefonozgatás után sikerült vagy 10-12 ujságíró-t ösz-szehozni. Igazán hálásak lehetünk, hogy általában elég értelmes kommunikéket adtak le.

Bán A. régi nevét nem tudom. Ezt legfőljebb az öreg Vikár tudná megmondani. Vagy Hitlerék, ha idejönnek.

Frici Galánthay tábornok ur tiszteletére rendezett nemrég "néprokonsági" kulturestét. Amolyan langymeleg pánszláv atmoszférát éreztem a teremben. Értesüléseim szerint legujabban az albánok is bekerültek a "néprokonok" közé.

Örvendenék, ha pesti feljöveteled alkalmával néhány szót válthat-nánk. Jelenleg inkább az esti órákban (6 órától kezdve) vagyok szabad.

A viszontlátásig öszinte barátsággal ülel

Elemér

Budapest, 1938 március 19.

Kedves István,

mellékelem a jegyzőkönyvet három példányban.

Február 25-én tartott előadásod tiszteletdíját, hat pengőt, szintén csatolom. Arra kérnélek, ha időd engedi, hétfőn eredj be a Turáni Társaságba és dr. Török László titkártól kérd el azt a jegyzéket, amelyen aláírásoddal nyugtázod az összeg felvételét. A Népművelési Bizottsággal való elszámoláshoz szükséges aláírásod.

Hétfőn dél tájban egyébként valószínűleg magam is benn leszek a Turáni Társaságban.

Vasárnap d.e. 1/2, 11 óra tájban kerestelek a Hungáriában.

Öszinte barátsággal ölel

Elemér

100/1938

57h/147h m

JUDOLÁRTUS ALAJZAMA
KÖNYVTÁRA

egy ideig kiapog is volt a kegyes atyáknál. A VIII. ker. régi érteztől való kutatást meddőnek tartom. Temesvár és Veszprém legyen a jelző. Ercsi nem hiszem,

hogy érdemlegeset tudna mondani.

Budapest, 1938 április 16.

Kedves István,

köszönöm szíves soraidat, legfőképpen pedig azt az értesítésedet, hogy holmi százasok készülnek fejemhez vágódni. Az ilyen "hóhérbárd" alá szívesen hajtom fejemet. Közbenjárásodért fogadd legőszintébb hálámat. Kedves lenne együtt utazni s bejárni mindazokat a helyeket, amelyekhez részint közös, részint közösülési emlékek fűznek. Épen a napokban jutott eszembe az a felejthetetlen éjszaka, amikor engem bucsuztattál. Az "erkélyjelenet", hajnali derengésben, olyan élmény volt, amelyben ritkán van része embernek. - Így hát csak az írást várjuk s aztán készülődés a nagy utra.

Aladár neve! Tudtommal már a múlt század utolsó éveiben (1897 körül) B. néven szerepel. Ha módodban van, nézd meg a temesvári állami reáliskola volt, egy ideig gimnázium, laV (esetleg piarista gimnázium) 1900 körüli értesítőit. A Krohn Gyula könyvének fordításán (Akadémia, 1908) már B. szerepel. Az a bizonyos K. szerintem kereszt-
Akádémia nem Kanonizált Keresztény, ezért feleltetett van. Kat. pártjánról volt Keresztény is.
név rövidítése lehet (Károly?). Ellenben a multkor említette - egész spontán - egy idősebb ur (szénilitási tünet: elfelejtettem ki volt) hogy régi neve Banwart. (A helyesírást nem garantálom; Bahnwart, Banvart stb. lehetséges formák). Ez is erősít abban, hogy a K. nem veendő figyelembe. Valami nagyobb társaságban voltunk s a zürzavarban az illető ur eltűnt, mielőtt alaposabban kikérdezhettem volna. Véleményem szerint a keresztlevelet kellene látni, mert hátha ő már mint B. "született". Ellenben adok egy tippet: próbálj Cholnokyval értekezni. Ez szintén veszprémi s egy időben jártak az ottani piarista gimnáziumba. Esetleg Szegeden módodban van a veszprémi piarista gimnázium megfelelő értesítőit átnézni vagy átnézetni. Dósi páter esetleg érdeklődhetik öregebb rendtagoknál, hiszen B.

egy ideig kispap is volt a kegyes atyáknál. A VIII. ker. régi értesítőiben való kutatást meddőnek tartom. ^{Főleg} Temesvár és Veszprém legyen a jelszó. Frici nem hiszem, hogy érdemlegeset tudna mondani.

A nyári tanácskozás témáira vonatkozólag következő a véleményem. Nézd át a szeptemberi javaslatokat, ami azokból még időszerű, vedd jegyzékbe. Legfőképpen a közös himnusz, közös jelvény ügyét vegyük elő.^{1.)} Bangó János hegyeshalmi határrendőrségi tisztviselőnek a Narvában, illetve Tornióban felállítandó hadifogoly-emlékművét jó volna most már a finnekkel és észtekkel is közölni. Ugyancsak Bangó indítványa alapján vegyük napirendre a három fővárosban rendszeresítendő utcanevek kérdését (Budapest, Helsinki, Tallinn-utca stb.). Ha Neked nem volnának meg Bangó javaslatai, úgy legközelebbi találkozásunk alkalmával adok egy példányt. Ott annyi indítvány van, hogy azok megvalósítása életünk végéig munkát ad nekünk.^{2.)} Javasoljuk továbbá pontos bibliográfiák összeállítását. Az észteknél 1936-ban már készült ilyesféle (B. Linde könyvében). Ujabban úgy tudom Némethné-Sebestyén Irén készíti a finnországi magyarvonatkozású könyvek, cikkek jegyzékét. Össze kellene állítani azt is, ami magyarul jelent meg finnekről, észtekről. Ezt az ösztöndíjasoknak kellene pontosan körülhatárolt tematizációkkal kiosztani. Csináljanak valamit ők is.^{3.)}

Mindezt csak úgy röptében közlöm Veled. Azt hiszem olyan eret vágtam meg, amelyből bőven csordulnak majd javaslatok a nyári tanácskozásra. Mint látszik, igyekszem megdolgozni a százasokért. Ha kontaktusban maradunk, szépen kialakul a helyzet júliusig.

Ceglédi "vitézi kirohanásunk" jól sikerült. Almássyék Kecskemétről megkérték, hogy legmelegebb üdvözlétüket adjam át Neked. Ott volt az asszony is, a férje is. Legközelebb Mohácson fogok "népművelni". Valami fátum sodor mostanában, Isten tudja merre és miért. Nekem csak állanom kell a sarat.

Jó volna a szegedi turáni vándorgyűlést is megcsinálni. Hallom, hogy Cholnoky azon a napon (május 8) a turista egyesületben foglalt. A Fenség állítólag azt mondta, ha nem jönne, nélküle megyünk. Mindenesetre jó lesz, ha a hét közepén felutazol. Szerdán este 6 órakor Cholnokynál lesz bizalmas tanácskozás. Bár nem vagy a Turáni Társaság jelenlegi vezetőségében, mégis célszerű volna ha Te is ott lehetnél velünk. Gondolkozz a meghívás formáján, talán legcélszerűbb lenne Gergelyffynek írni, úgy, hogy soraidat kedden megkapja. S ha szerdán már itt lennél Budapesten, azt hiszem Cholnoky szívesen fogadna Téged is. A szegedi vándorgyűlés amugyis szóba kerül szerdán este, Reád egyenesen szükség van.

Tehát: edasi, ikka edasi! Öszinte barátsággal ölel

Szerdán meghívásod joggalban kérem, mit is írtál. Tudhatod, hogy dolgozok. Elemér
hogy már szerdán este itt legy?

124/1938

Budapest, 1938 június 12-én.

Kedves István,

kérlek, vizsgálj meg a mellékelt jegyzőkönyvi fogalmazványt s kiegészítve észrevételeiddel, küldd vissza, hogy elkészíthessem (4 másolatban?) a végleges példányt.

A javaslatok előterjesztése előtt elnöki enunciacióban össze kellene foglalnod, hogy mi történt a szeptemberi ülés óta Magyarországon. A kulturegyezmények ügyének kérdésén kívül talán meg lehetne említeni, hogy tevékenységét folytatta a Turáni Társaság (finn, észt vonatkozóan előadások, ünneplések, finn nyelvtanfolyam 24 hallgatóval) s megalakult a Magyar-Finn, illetve Magyar-Észt Társaság. Igaz, ezek közelebbről nem a mi ügyeink, de a kulturbizottság magyar tagjai munkálkodtak benne. Meg aztán a kulturbizottság kötelessége, hogy szinte számot adjon az országokban folyó néprokonsági munkáról. Megemlíted bizonyára azt is, hogy milyen érdekkörök kerestek érintkezést egymással ősz óta. Igen hatásosnak tartanám, ha a Kalevala-ünnepélyekről számolnánk be. /Az ujságok számára leadandó kommunikékben jótékony részlet lenne/. A Kalevala példányok szétosztásával kapcsolatos ünnepélyekről Faragó József készítsen jelentést. Ő Vikár Bélával közeli kapcsolatban van s megkérhetné az öreg urat, adja engedélyét a jelentés előhozatalára. /Magam is megcsinálhatnám, de dolgoztassunk másokat is. Ez a jelentés aztán mint Faragó József műve szerepelne a tárgyalás műsorán. Onni Talasnak is jólesnék/. Így hát írnod kellene Vikár Bélának, megkérve, állíttassa össze Faragóval (ha saját maga csinálná, az még jobb volna, mert akkor az ő jelentéseként terjesztenék elő), hol volt Kalevala-osztás, hány példányt osztottak ki eddig?

Nagyon hálás lennék, ha küldhetnél egy pontos programtervezetet, akár finnül, akár magyarul az együttes tanácskozásról meg a tervezett kirándulásokról.

Ha valami ötlet még eszembe jut, úgy közlöm Veled.

A viszontlátásig őszinte barátsággal ölel

1938 június 13.

A VKM szombaton elküldte iskolámba a számomra kiutalt 350 pengőt s ezt az összeget ma már föl is vettem. Legőszintebben köszönöm szíves közreműködésedet a segély kieszközlésében.

Musikla titkár urtól ma megérkezett a Heimotyö I. című kiadvány. A 71. oldalon közölt jelvény igen tetszik nekem.

Mivel a finnek alighanem tárgyalni fogják a néprokonsági folyóirat ügyét, jó volna információt szerezni Györkétől, hogy áll a Magyar-Eszt Társaság tervezte folyóirat (Északi rokonaink) ügye?

Ha utleveled láttamozásában vagy egyéb ügyeidben (autókölttség nélkül) szolgálatodra lehetek, úgy irj.

Előreláthatólag Ispánovits barátommal együtt utazom. Majd a hajón találkozzunk. ^{mindnyájan} Fülel Szántó bekértem a minisztériumba.

Jó volna mielőbb megtudni, milyen utazási kedvezményeket adnak a finnek és észtek, nehogy hiába váltsunk jegyet. A hajóra vajjon kapunk-e kedvezményes jegyet? Az észteket meg kellene kérni, hogy Tallinban szerezzenek számunkra kedvezményes szállást. A hajóut előtti éjszakát jó volna ágyban tölteni, mert a vasutról egyenesen a hajóra, onnan pedig tanácskozásra sietni, igen fárasztó volna.

Őszinte barátsággal

É.

139/1938

akadunk.

Budapest, 1938 június 17.

Kedves István,

mellékelten küldöm a jegyzőkönyveket, meg a finn szöveget.

A leveledhez csatolt utiprogrammot hálásan köszönöm. Megörzöm s alkalomadtán visszaszolgáltatom. Azóta bizonyára Te is megkaptad Szily leiratát. Ebben csak ígérk a felármentes valutát. Jelenleg még rengeteg dolgom van, de a jövő héten, talán már hétfőn bemegyek a minisztériumba s érdeklődöm az ügy iránt. Ezzel kapcsolatban jut eszembe: nem készíthetne-e Nagy Iván valami jelentést, tudott-e eredményt elérni amerikai útján az ottani finn-magyar-észti együttműködés ügyében?

Természetesen az egész összegért igényelek valutát. De hogy át tudok-e engedni Neked belőle, az még a jövő titka. Mert nem sok az összeg s alighanem a magaméból is kell hozzá pótolni. A vasuti jegy váltása után dől el, mit tudok átengedni.

A tallinni szállás ügyét inkább úgy értettem, hogy lennének szivesek számunkra szobát foglaltatni, nehogy érkezésünk után kelljen szaladgálni. Ispánovits barátommal talán meg tudok egyezni s akkor számunkra elég volna kétágyas szoba is. De hát neki is megvannak a maga körei s kár ezeket turbálni.

Ami az indulást illeti, úgy látom nagyjában egyezik a programunk. Magam is 3-án tervezem az indulást, így Érsekújváron alighanem találkozzunk. Rigában, Tartuban, Tallinnban egy-egy napot szándékozom tölteni. A rigai strandra nem mennék ki, de ha Krause konsul ur bemond egy olcsó hótelt a városban, azért hálás lennék. Félreértések elkerülése végett már most bejelentem, hogy "sértődés" nélkül kikapcsolódom mind a rigai, mind a tartui hivatalos programból, ha esetleg úgy alakul a helyzet, hogy utazás közben össze-

akadunk.

A turkui vacsorát, illetve az ebből következő másnapi turkui tartózkodást ne sajnáljátok. Turku nagyon kedves város, megéri azt az egy napot.

V. Z. ügyében elfoglalt álláspontodat helyeslem s az asszony részéről, illetve nevében őszintén köszönöm.

A június 28.-ai találkozásig őszinte barátsággal köszönt

Kedves István,

Elemér

P.S. Ebben csak írtam a felmerülőket. Jelenleg még nem

A FU Kulturbizottság tízéves fennállása alkalmával esetleg indítványozni lehetne, hogy Észtországból G. Ollikot, Finnországból M. Pesont, Magyarországból Vikár Bélát tb. elnökké válasszuk. A Magyar Osztály egyik legközelebbi ülésén Vikár Bélát a Magyar Osztály tb. elnökévé kellene választani. (Legutóbb elfelejtettem ezt javasolni, pedig gondolkodtam róla. A finnek Pesont már megválasztották). Ha ezt helyesnek tartod, úgy vedd ezt is a javaslatok közé. Esetleg Ollik helyett tudnál mást? Azt hiszem ott ő a "rangidő".

150/1938

874/14748
sz. 47/14748

MAGYAR
KÖZTÁRSASÁG
KÖZTÁRSASÁG

Kedves István,

expresszleveled reggel hét órakor a fürdőkádból zavart ki, de jól tetted, hogy irtál, mert a minisztériumba készültem. Ha rendes póstával küldöd, csak post festa kapom meg.

Köszönöm a valutaengedélyezés másolatát. Szerdán mehetek csak a bankba, kíváncsi vagyok, mit szólnak hozzá? Egyuttal megsürgetem a Te igényléseidet is. Most már tisztázódik a helyzet s azt hiszem, 200 pengő értékű valutát átengedhetek Neked. A vasutijegyet ugyanis itt váltom meg, pengőben fizetem. Nem akarok a különböző határállomásokon ebben az ügyben futkosni. Meg aztán visszafelé Németországra át szeretnék jönni s a 60 százalékos kedvezményt értesülésem szerint csak menetjegyirodában váltott jeggyel lehet megkapni. Reméljük tehát a legjobbakat. Én tehát 350 pengő értékű valutát kérek a banktól, Téged pedig arra kérnélek, hogyha a jövő héten feljössz, kb. 200 pengőt adj át hazai "nemesfém"-ben.

A június 27-én vagy 28-án tartandó ülés eszméjét magam is indítványozni akartam. Hivásd össze.

Fülei-Szántó azt hiszem már közölte Veled végleges utitervét. Már 2-án indul s így lehetséges, hogy Varsóban 3-án éjjélkor találkozzunk a zengalei vonatban. A rigai strandra nem óhajt kimenni megszállni. De ajánlottam neki, hogy okvetlenül utazzék ki, megnézni a partot. A köszöntőkre készül. Megbeszéltük azt is, hogy a tanácskozás megnyitása után a finn elnök üdvözlje őt (erre majd Te kérd meg a finn elnököt), mire Fülei tolmácsolja a magyar kultuszminiszter legmelegebb üdvözlését. Ez napirendi és jegyzőkönyvi ügy. Maradjon írásban is nyoma F.Sz. szereplésének.

Szerencsém volt a miniszter várószobájában Szily Öexcellenciájával is találkozni. Nagyszerű memóriája van, hogy azonnal megismert. Megköszöntem neki is az utisegély engedélyezését. Láthatólag jólesett neki s melegen érdeklődött utunk iránt.

Nagy Ivánnal is beszéltem s élőlőszóval is kértem jelentése elkészítésére. Leveledet megkapta.

Most azonban engedd meg, hogy ismert szabatoságot menetrendi tekintetben kijavítsam. Beszéltem Jöfferttel s felhivta figyelmemet a magyar külföldi menetrend téves adataira. A menetjegyirodák állítólag már tudják, hogy a menetrend balti adatai rosszak s állítólag van valami pótfüzet, közölve a helyesbítéseket. A lényeg az, hogy Rigából 0h58'-kor indul a vonat Eestibe s reggel 6 óra előtt van Tartuban, Tallinnban 9h7'-kor. A délutáni vonat 3 órakor indul Tartuból s 6h 27'-kor van Tallinnban. /A rigai érkezés ~~sem~~ 6h 20', hanem valamivel (10-15 perccel) korábban/.

Szerencsés gondolatnak tartom, hogy éjjélkor érkezünk Tartuba. Legalább jól kipihenhetjük magunkat s másnap frissen nézhetjük meg a várost. Ezt azonban menetrendileg ellenőrizni kell. Arra emlékszem a legujabb éjszakai menetrendből, hogy éjjél körül indul egy vonat Tallinnba, de hogy ez Rigából jön, azt már nem merném határozottan állítani. Jöfferttel még találkozom, akkor majd megérdeklődöm a dolgot.

Az UUs Eēsti mult csütörtöki száma "Ungari külalised Eestis" vagy ehhez hasonló címmel már közli érkezésünket.

Előreláthatólag Varsóig 3. osztályon utazom, onnan azonban Tallinnig 2.-on.

Jó volna, ha már 27-én érkeznel Bp-re. /Legalább egy nappal kevesebbet töltesz életedből Szegeden s ez csak nyereség lehet/. Ha összehívod a

gyűlést, azon válasszuk meg Vikárt a Magyar Osztály tb. elnökévé. Ha nincs el-

lene kifogásod, én indítványozom s Te mint elnök elfogadtatod.

Legközelebb a valutafrontról küldök jelentést. Kiváncsi vagyok,

mit tudunk ott elérni.

A viszonylatásig őszinte barátsággal ölel

Ökvetlenül miközben a szöveg? Kell-e ebben is részt venni?
feltehetően (vagyis valószínűleg)?
Elemér

Ára 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n
professzor, e.i. dékán urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

Jegyzőkönyvet s megbeszéltségünk
volna előszóval is egyet-mást.
Ismételve közlendőimet: némi
türelmet kérek, amíg a jegyző-
könyveket megkapod. Addig is
őszinte barátsággal üdvözlöl.

Igaz hived

Elemér

Virányi, Budapest,
I, Mátray-u. 5-7.

P.S. Györkét kinevezték Gyakornok-
ká, Fazekast pedig h. tanárrá. *Magyarországi
Tanácsok*
Tegnap! Mit tegyél? *3000 forintot
kértek a
költségekért!* Tegnap! Mit tegyél, ha meg a partit?

184/1938

Budapest, 1938 augusztus 8.

Kedves István,

köszönöm Svédországból küldött szíves üdvözlétedet. Kár, hogy Nils-i pontos címét nem tudom, különben neki is írnék. Most abban a reményben írok, hogy talán már ismét Szegeden vagy. A mai postával megkaptam a finn nyelvű jegyzőkönyvet s ezt igyekszem mielőbb magyarítani. A legutolsó magyar bizottsági jegyzőkönyvet is megcsinálom s a kettőt együtt küldöm el. Jelenleg elég sok a dolgom. Ma este 23 finn érkezik s az Egisz idegenforgalmi iroda (a Magyar Touring Club hivatalos utazási irodája) megkért, hogy fogadjam őket az érkezéskor s legyek segítségükre a csoport magyarországi tartózkodásának "minél szebbé és emlékezetesebbé való tevésében." Már csak azért is elmegyek, hogy megnézzem, miféle emberek ezek az "égiszisták". A finneket különben a tőlünk némileg ismert "Mgister dr. Tuuri" (az Egisz címzése és elnevezése) hozza.

Abban bizakodtam, hogy pesti tartózkodásodról pontosabban is informálsz. Megmutattam volna a finn

189/1938

POSTAI
TÉRLEGEK
Ára 10 fillér.

189/1938

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v á n

ny.r. egyetemi tanár urnak

P é c s v á r a d

mával talán megtudom. Hétfőn este a debreceni nyári egyetemen résztvett 30 észt "tudeng" tiszteletére együtt vacsorázik a Magyar-Észt Társaság.

Ernits Téged is kurrentált.

Igen örvendének, ha esetleg módját ejthetné, hogy budai "bűnbartlangom"-ban (barátalm szerint "ultimum refugium libertatis") be-nézz. A viszontlátásig őszinte barátsággal üdvözöl

szag kivel
Klemen

Feladó:

Virányi, Budapest, I, Mátray u. 5.

Budapest, 1938 augusztus 19.

Kedves István,

szíves soraidat és a 20 példány Thalést a leghálásabban köszönöm. Együttal elnézésemet kérem, hogy csak most válaszolok. A finnek után még egy kisebb egyes balti társaság (észték, oroszok, lettek) is érkeztek s bizony majdnem egy hetet pazaroltam el velük. Azután meg igen prózai dolgok (háromnapos nagytakarítás) keserítette meg napjaimat. Most már azonban haladéktalanul hozzáfogok az engem is nyomasztó jegyzőkönyvek elkészítéséhez. A Kolthay-Kastner professzor olasz-magyar szótára második kiadásával kapcsolatban reámhárult átdolgozási munka, korrektúra sem hagy nyugton. Mint láthatod elég mozgalmas nyárom van, pihenésről bizony nem sok szó esik. A külföldi magyarok kongresszus~~á~~ alkalomával feltűnt a láthatáron Ernits barátunk. Tegnap este a Turáni Társaságban előadást rendezett. Sajnos nem tudtam elmenni. Szerdán bejött a Társaságba s bejelentette, hogy csütörtök este előadást tart. Kiváncsi vagyok, kik és hányan mentek el. Ma, Pekár sirjának megkoszorú~~á~~zása alkal-

192/1938

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

192/1938

Budapest, 1938 augusztus 24.

Kedves István,

tekintettel arra, hogy mindezideig nem kaptam Tőled értesítést arról, mikor érkezel Budapestre, illetve hogy Budapesten átutaztál-e már, póstán küldöm el a Magyar Osztály legutóbbi üléséről készült jegyzőkönyvet, valamint V. Musikka finn nyelven készült jegyzőkönyvének magyar fordítását.

Kérlek olvasd át őket s tedd meg tárgyi és stiláris észrevételeidet. Mindkettő "első szülése" elmémnek s a Te változtatásaid után teszem meg a végső csiszolásokat. Kérlek, légy szives közöld velem azt is, hány példányban készítem el.

A Közmunkák Tanácsához, (utcaelnevezések ügyében), a tudományos és irodalmi társaságokhoz (a bibliográfia ügyében) leveleket kellene írnod. A jelvény gyártását is meg kellene beszélni valamelyik szakmabeli iparossal. Az ujságokban pedig pályázatot kellene hirdetni a rokonsági himnusz szövege és dallama megszerzésére. Gondolkoztál-e a pályadíj összegén?

Ernits barátunk előadásán nem vehettem részt személyesen. Olyan volt, amilyennek elképzeltem. Nyolc ember összeverődött s végeredményben valóságos kisantant propagandát csinált. Szerencsére valaki felállt s megmagyarázta neki, hogy amiket kíván, az lehetetlenség.

Nem kellene-e Vikár Bélát levélben értesíteni a tb. elnökségről?

Az új munkaasztendő kezdetén sok szerencsét s főleg erőt, egészséget kíván,

igaz L. v. d.

Vikár Béla

B. H. jegyzőkönyvet nem olvastam ki. Az új csokoládé, hogy az oroszok az újat is fogadják. De az új a finn programjait is követte. Megmondtam, hogy fogja lenni! hogy legyen (nem a kék) — f. v. d.

Ara 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. C s e k e y I s t v a n

egyetemi professzor urnak,
jogtud. kari dékán

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1938.

Bizottság keretén belül. Bizonyos helyekről úgy látszik biztatást kapott erre. Valami néprokonsági csucsszervezetről elmélkedett, amelynek ő lenne a fő-fő irányítója. A Nagymező-utcaiban, illetve annak egyik iskolájában Néprokon-sági telepet akar nyitni stb. stb. Megjegyeztem, hogy ez az utca nem éppen a legelőnyösebb. Egyszóval kavarognak az ügyek.

Abban a reményben, hogy legközelebb sikerül találkozunk,

Feladó:

Virányi, Bp., I, Mátray-u. 5-7.

*Örönde barátságos üdvözléssel,
Elemér*

201/1938

Budapest, 1938 szept. 12.

Kedves István,

ha Te csodálkoztál, én meg "mérgeledtem" - volna, ha ugyan a mai időkben s a mi életkorunkban érdemes még valamiért is mérgeledni. Viszont élénken sajnáltam, hogy elvettük a találkozást s nem beszélgethettünk el a dolgokról. A portán azt állították, hogy szobádban vagy. / Fachodat megnézték s ezért azt hittem, biztosra megyek/. Fönn, a folyosón cirkáló inas már szkeptikusabb volt s miután kopogtatásomra nem kaptam választ, kérésem nélkül kulcsával kinyitotta az ajtót. A szoba természetesen üres volt. Erre megkértem, hogy a borítékot és a névjegyet tegye be szobádba. Abban a hiszemben, hogy dolgaidd miatt elakadtál valahol, elmentem. Jól tetted, hogy lekaptad a "kapuöröket". - Az újságkivágások ügyét majd úgy intézzük el, hogy megküldjük a Turán számait. Így csináltam az észtekkel is. Novágh Gyulához a napokban készülődöm, ha érdemes dolgot mond, majd informállak. Kár, hogy rövid már az idő. Novágh a multkoriban kifejtette előttem, hogy koncentrálni akarja a néprokonsági egyesületeket, a Népművelési

Ms 4741/483

Feladó: Virányi, Bpest,
I, Mátray-utca 5-7.

Ara 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

Méltóságos

Dr. Csekey István
egyetemi professor urnak

S z e g e d

Erzsébet-rakpart 4.

204/1938

Budapest, 1938 szept. 16.

Kedves István,

Novágh igazgató ur bizonyára válaszolt már hozzá intézett leveledre. A napokban én is jártam nála. Frissen érkezett سرايد meg a nyári jegyzőkönyv épen előtte feküdt. Segitettem is neki megtalálni a kérdéses passzust. Hanem aztán kijelentette, hogy valami tévedés vagy félreértés van a dologban. Nem tudom, Téged ki informált és mit ígért. Novágh, saját kijelentése szerint, csak Budapesten bir hatáskörrel, országos jellegű dologba nem mehet bele. Hozzád intézett válaszából bizonyára mindent megtudsz.

Nem tudom, hogy fognak alakulni ebben az évben a dolgok. Ha a nagyvilági események tovább bonyolódznak, egy hét múlva talán már én is valahonnan a határszélről üdvözöllek. Mindenesetre ideje, hogy husz évvel ezelőtt letett fringiamat élesíteni kezdjem.

Szeretettel köszönt

Elemér

7/1939

485/1474 m

1939. JANUÁR 23.
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

nyolc Vilma, meg Iszánovitsa voltak részt. Lakyné aztán viszont magához hívta meg a társaságot. Szegény Dezső nagyon hiányzott. Ő legalább nem öregszik többé. Mert mi többiek, valamennyien, bizony megörögeztünk, az együtt töltött évek óta.

Budapest, 1939. január 23.

Ügyeid Reád nézve a legkedvezőbbben intézkedjenek el.

Kedves István,

Legszívesebben ölel

engedd meg, hogy a Téged ért legutóbbi kormányzói kitüntetés alkalmával a legmelegebben gratuláljak. Sajnos engem is elkapott az influenza, s ezért köszöntelek kissé elkésve.

Ma olvastam az Uusi Suomi c. lapban, hogy a finn kulturbizottsági alosztály közelebbről ülést tartott, Tulenheimo hivatali helyiségében. Tárgyalták a jelvény ügyét. A Finn-magyar Kör testületileg elhatározta, hogy viselni fogja a jelvényt. Szó volt még azonkívül arról is, hogy a finn meg észt ösztöndíjasok számára Budapesten valami közös lakást kellene kivenni, ugyanez valósítandó meg Helsinkiben a magyarok ügyében. A kulturegyezmény ügyét is emlegették s keresik a módját, hogy a budapesti egyetemen miként lehetne finn könyveket, ujságokat elhelyezni valami külön intézetkében. Az általam vegyesbizottságot is emlegették, továbbá közölték, hogy a Heimotyö II. tavasszal megjelenik. Kettunen, Hakulinen, Posti, Heporauta irnak belé. Az az érzésem a nevek alapján, hogy elnyelvészesítik az ügyet.

A Turán szerkesztésének főleg technikai része a jelek szerint úgy látszik lassankint reám hárul. Vederemo. A héten megint lesz választmányi ülésünk, ezen talán már tisztázódik a dolog. Sajnos most meg az a baj, hogy pénz nem igen van reá.

Hogy vagy egyébként? Legutóbbi közlésed ügyeid állásáról kissé lehangoló volt. Adja Isten, hogy minél előbb megszabadulj e nehéz helyzetből s visszanyerd régi munkakedvedet és egészségedet.

Teriék azt hiszem már visszautaztak. Mám is volt egy kis összefüggés, amelyen rajtuk kívül Laky Dezső barátunk özvegye, Matild, aztán Má-

nyoky Vilma, meg Ispánovits vettek részt. Lakyné aztán viszont magához hívta meg a társaságot. Szegény Dezső nagyon hiányzott. Ő legalább nem öregszik többé. Mert mi többiek, valamennyien, bizony megöregedtünk, az együtt töltött észtországi évek óta.

Összinté szövegvélőnkivánom, hogy erőben, egészségben végezd munkádat a ügyeid Reád nézve a legkedvezőbben intéződjenek el.

Kedves István,

Igaz barátsággal ölel

Elmár

Kalmával a legmeglepetőbb gratulációk. Sajnos engem is elkapott az influenza, ezért köszöntelek klassz elkéve.

Ma olvastam az Új Szó c. lapban, hogy a finn kultúrpolitika egy alacsonyabb közlekedési állást tartott, Tübingen hívtali helyiségében. Tervezték a jelvény ügyét. A Finn-magyar Kör testületi elhatározta, hogy visszatérjen a jelvény. Szó volt még az önkéntesről is, hogy a Finn meg ezt ösztönözték azokra Budapestre valami közös lakást kellene kivenni, ugyanez valószínűleg meg Helsinkiben a magyarok ügyében. A kultúrügyekről és az emigráltak a keresik a módját, hogy a budapesti egyetemen miként lehetne finn könyveket, utasokat elhelyezni valami külön intézetben. Az állami vegyesbizottságot is emlegettek, továbbá közölték, hogy a Heimotyó II. tavasszal megjelenik. Ketten, Hakulinen, Posti, Heponen írnak bele. Az az érzésem a nevek alapján, hogy elnyelvésszerű az ügy.

A Turán szerkesztésének főleg technikai része a jelek szerint nyilvánítás látszik lassankint remélni. Vederemo. A néten megint lesz választmányi üléseink, ezen talán már tisztázódik a dolog. Sajnos most meg az a baj, hogy pénz nem igen van rá.

Hogy vagy egyébként? Legutóbbi közlésed ügyeid állásáról klassz lehangoló volt. Adja Isten, hogy minél előbb megszabadulj a nehéz helyzetből a viasszonyod régi munkakedvet és egészségét. Törlek azt hiszem már viasszutaszta. Ném is volt egy kis össze-
tövel, amelyen rajtuk kívül lakó Dezső barátunk özvegye, Matild, aztán Ma-

TURÁNI TÁRSASÁG

(Magyar Néprokossági Egyesület)

SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

Telefon: 113-777. (40)

1939 IV. 26

Kedves István,

MAGYAR
DOKUMENTÁCIÓS
KÖNYVTÁRA

58h / 14th my

soraidért fogadd őszinte köszönetemet. Azt hiszem azok vételekor olvastad az én megelőző jelentésemet, amelyet hét-főn irtam, Gergelyffy barátunkhoz irt leveled válaszaként. Azóta lényeges változás nem történt. Furbás és Terjék barátom, akikről levelemben említést tettem, még eddig nem válaszoltak nekem, hogy csináltak-e valamit. Terjéket főleg a koszoru ügyben kértem meg. Kb. 10-12 pengőig el lehet menni. A szalagon ez a felírás lenne: "Halhatatlan uttörőnknek - József Ferenc kir. herceg és a Turáni Társaság." Ha nem jelentkeznék Nálad, légy szives esetleg (Körösi Csoma) telefonon megkeresni Terjéket, intézkedett-e már a Körösi Csoma koszoruja ügyében. Ha nem, arra kérnélek, légy szives ezt a dolgot a kezébe venni. Paikert, Gergelyffy helyeslik a koszoruhelyezés ügyét.

A fgr. jelvényekre én is gondoltam. Sajnos nem tudom mikor járhatok Jerouschek üzlete felé. Talán telefonon el tudom vele intézni.

Nem hiszem, hogy valamelyikünk le tudna menni még a héten. De hiszen erre nem is igen van szükség. A fő, hogy a terem legyen nyitva s Pálffy helyén legyen. Ha szabadságáról nem akarna visszatérni, úgy talán Tóth Bélát kellene megkérni, hogy szóljon néhány szót. A Hungáriának kell még pontos létszámot küldeni, legalább szombatig. Meg kellene érdeklődnöd, hogy a polgármesteri hivatalban hányan jelentkeztek. Levelem végén közlöm a pestiek névsorát. A város embereit nyugtasd meg, hogy nem akarjuk őket megterhelni. Urak mennek le, nem potyautasok. Nem kell attól tartani, ami egyszer épen velem történt meg Szegeden. Valami egyetemi vacsorára holmi finnjárás alkalmával engem is meg akartak hívni. Valaki - mint az egyik alárendelt tisztviselő nekem zavarában elhebegte - azt az ellenvetést tette, vajjon van-e Virányinak öt pengője, hogy a vacso-

rát kifizethesse. Közöltem az illető hivatalnokkal, mondja meg a rektornak, hogy van annyi pénzem. Erre nekem is elküldték a meghívót. Röhej volt aztán, de nagy, mikor tanári körökben elmeséltem ezt az incidenst.

Hát meg fogjuk fizetni az ebédünket. Csak a királyi herceget meg a követeket kellene délután valahol meguzsonnáztatni, lehetőleg családban. Talán akad erre is vállalkozó.

Ma beszéltem, más ügyből kifolyólag, O. Talas Önagyméltóságával. Megmutatta a filmet is, amelyet szeretne bemutatni. Nem le skeny film, hanem 35 milliméteres, így nem iskolai vetítőgép kell hozzá. Milyen a japánok filmje? A keret miatt ne aggódj. A Nippon Társaság műsora után a finn filmet is le lehet pergetni. Különben talán már el is küldték a filmet a cimedre, megvizsgáltathatod valami szakemberrel. A japáni műsor után egyszerűen bejelentetted, hogy van egy finn film is. Akit érdekel megnézi, akit nem, fogja magát s elmegy. Nem lesz belőle diplomáciai bonyodalom, megnyugtathatlak.

A Turán legujabb számát is alighanem visszük Szegedre. Ez már az utolsó szögig az én kezem munkája. Néhányan prűszkölni fognak tőle, de ez nem baj, legalább tisztul a helyzet.

Mult péntek este, a viipuri dalosok tiszteletére rendezett követségi fogadáson G. D. barátom majdnem szerelmet vallott nekem. Feltűnt L. Frici is. Már az olimpiai játékokra szervezi az utasokat, de mint hal-e-lom az IBUSZ máris bepörölte őket, miután nincs pengökiviteli engedélyük vagy mi a csodájuk. Fricit azonban ez egy cseppet sem aggasztotta. Kiirt-hatatlan és gátlásmentes optimista. Egyébként most a hadsereget meg a kassai tanfelügyelőséget boldogítja.

Azt hiszem, hogy a szegedi ügyekben most már legjobb volna, ha velem tartanád a kapcsolatot. Hogy miért, azt talán el tudod képzelni, bár Te is nagy optimista vagy az emberismeret terén. Magam részéről ezt a szegedi ügyet nem nagyon sziveltem, de ha muszáj, essünk át rajta minél vigabban.

Legközelebb jó messzire megyünk Szegedtől, alighanem Kassára, ahonnan máris kaptam ajánlkozást. Szívesen fogadnak. No de remélem, ebben Szegeden sem lesz hiány, főképp, ha nem kérünk pénzt.

Számításom és a jelentkezések szerint eddig a következők mennének

Szegedre:

József Ferenc kir. herceg

Szirmay^{József} Örnagy, szárnysegéd

Onni Talas finn követ

Lemmikki Talas

Süde Talas

Tokinosuke Takeuchi japáni ügyvivő 2

Mezey István dr. 2

Cholnoky Jenő

Paikert Alajos

Dr. Czakó Elemér ny. államtitkár

Ambrus Tibor kormányfőtanácsos

Ambrus Tiborné

Abdul Latif mohamedám főpap

Gergelyffy Gábor

Virányi Elemér

Réty Gyula Mftr tisztviselő

Dr. Zombory Jenő kir. főügyész Szegedről (nálunk jelentkezett)

(15)
Eddig összesen 17, Ezekhez jönnek még a szegediek.

Abban a reményben, hogy ez a "hőimurahvaszság" is szerencsésen
lezajlik, őszinte barátsággal ölel

Elemér

Szede reggel.

Most hallom, hogy a japánok lemaradnak, Mezey se jön - hiúság. Csak
egy nem írtam, amire miét volt tettek a székelyi programot. A végén
még egy jó leírás tartalmukon a finn film.

A Jernuschek-ügyet előreléphetőleg elintézem. Bejött a relük.

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE
(Association Hongroise de Parenté Ethnique)
Budapest, Országház
113-777. (40)

Kedves István!

A napokban Alo Raun hatalmas paksamétában megküldötte az észtságságokban az elmúlt év folyamán megjelent néprokonsági tárgyú ujságkivágásokat. Érzésem szerint valami sajtóügynökséget biztak meg az összeállítással. Elég sok pénzükbe kerülhetett. Kérlek gondolkozz rajta, miképpen viszonzozhatjuk ezt a küldeményt. Egyelőre azzal biztattam Raun barátunkat, hogy a Turánban igyekszem összefoglalniaa lényeges híreket.

Nagy örömmel olvastam szófiai szép szereplésedről. Sajnos hozzám intézett leveledet csak elindulásod után kaptam meg. Éppen választmányi gyűlésünk volt. A felhatalmazást természetesen a legnagyobb készséggel megszavaztuk Neked.

Igen hálás volnék, ha a Turán legközelebbi számában vezető helyen méltatnád a szófiai Szent Kliment egyetem jubileumát. Cikkedet június 10-12-ig várom.

Remélem ügyeid szerencsésen alakulnak ebben a reményben legőszintébb barátsággal ölel ~~igaz~~ *Lives!*

Budapest, 1939. június 1.

F. Elemér

MACYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

984/1478 m

Kedves István,

fogadd őszinte köszönetemet legutóbb megküldött két értékes dolgozatodért. Vártam, hogy szeptember második felében Budapesten való átutazásod alkalmával ígéreted szerint esetleg találkozhatunk. A háborus bonyodalmak miatt bizonyos változások történtek. A Külügyi Társaság helyiségét elfoglalta a cenzura kirendeltsége, mire a Külügyi Társaságot a Turáni Társaság nagyobb termébe költöztették, bennünket pedig áttettek a szomszédos kisebb terembe. Így ünnepélyeink stb. rendezése elé bizonyos akadályok gördültek. Cholnoky professzor ur Öméltósága ugyan megígérte, hogy az egyetemen szerez számunkra valami termet.

Téged, mint a Finnugor Kulturbizottság elnökét, velem együtt, bizonyára az érdekel legjobban, mi lesz az októberi néprokonsági nappal? Még a nyáron tárgyaltam erről Györke barátunkkal. Azon az állásponton volt, hogy ezt a napot rendezze meg a Turáni Társaság, ők inkább a nemzeti ünnepnapra fordítanának nagyobb gondot. Azt viszont nem tudom, állja-e még most is ezt a felfogását.

Biztonság okából tárgyalásokba bocsátkoztam Ispánovits barátunkkal. Kialakult az a felfogás, hogy az ő vezetése alatt álló polgári iskola tornatermében lehetne ezt a napot megrendezni. A műsor összeállítása is megtörtént, legalább nagy vonásokban.

Ezzel kapcsolatban Reád is gondoltunk. Igen örövendénk, ha az ünnepi beszédet vállalhatnád. Cholnoky tartaná az elnöki megnyitót, Ispánovits finnül szólna, egy iskolai énekkar adná elő a himnuszokat s esetleg még egy-két finn-észt dalt, teritékre kerülne Vikár Finnugor himnusza is. Nem tudom, van-e Nagy Iván bará-

tunknak valami külön terve erre az alkalomra? Ispánovits tornatermét ismerem, igen alkalmas helynek tartom. A dekorációt Ispánovits igen leleményesen tudná elintézni. A mai nehéz időkben örülhetnénk, ha legalább szimbólikusan is, de megtarthatnók ezt az ünnepélyt. Fővárosi iskolák bekapcsolására is gondoltunk, így hát hallgatóság remélhető.

Gondolkozz mindezen s légy szives mielőbb értesíteni, hogy mitévők legyünk. Talán van Neked is valami jó gondolatod.

A legközelebbi viszontlátásig őszinte barátsággal ölel

Budapest, 1939 szeptember 27.

igaz barátod

[Signature] Elemér

2 Cholnoky-féle tornaterem: Múzeum - ut. 6-8. sz. II. sz. tornaterem
Október 4-én Múzeumban lesz a tornák művelőinek találkozója.
Október Múzeumban lesz Cholnoky tornák.

V. X. 1

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

Elköltözött.
Parti.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Dr. C s e k e y I s t v á n

egyetemi professzor urnak

Utánna Iratott
Polyai leányi karta

S z e g e d

Egyetem - Jogtudományi Kar

MAJTAG
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

with m
886/488

Budapest, 1939 december 24.

Kedves István,

A jelzeted napon vártam hívásodat, de vagy nem hívtál, vagy nem jöttél, vagy nem találtál. Mindez sem segít azonban sajnos azon, hogy a beküldött verspályázatok minden vonatkozásban színvonalon alulnak. Z.B. bírálati megjegyzéseim jókat mulattam. Lehetne próbálkozni Szabó Lőrincsel, talán Képes Gézával, esetleg Faragó Józseffel. Sz. L. egész életét libazsiros környezetben töltötte, nem hiszem, hogy menne neki a "halzsír". Azt ajánlanám tehát, kérjük meg ezt a három atyafit szűkebb pályázaton való részvételre. Akié a legjobb, az nyert. Ne aratjuk el azonban, hogy ki a másik két áldozat. Azt azonban közölhetjük, hogy a T.T. Cimen kívül még két lírai hangverőt kértünk meg a pályázatra. Különben, ahogy gondold.

A Turán idei utolsó száma rövidesen megjelenik. Ugy látszik rövidesen visszakapjuk nagytermünket is. Talán módját ejtjük, hogy kipingáltassuk s mindenképpen eltüntessük a mult emlékeit.

Remélem az ünnepeket kellemesen töltötted el. Boldog újévet kívánok s engedd Magad néha látni.

szeretettel ölel Elemér

Budapest, 1940 január 10.

Kedves István,

684 / 489
sz
Öszintén köszönöm sziveshangú soraidat s ujévi jókívánságaidat. Nagyot derültem eme mondásodon: "Szerencse, hogy bennünket már semmi ~~is~~ nem hoz a sodrunkból." Ez bizony nagyon igaz. Ami az esztendő ígérkező változatosságait illeti, magam duplán vemhes vagyok tőlük. A végén még visszakerül Arad. Édesapám épen ma irt néhány rejtélyes sort. Hívják vissza a régi helyére, a városgazdasági hivatalhoz, ahonnan való ~~men~~esztése volt annak idején egyik főmozgatója Tartuból való hazajöveletemnek. "Szükségük volna egy erélyes emberre, aki ~~az~~ rendet teremtsen." Az öreg - 73 éves ugyan, de még jól bírja magát - huzódózik az ügytől, de majd biztatom, kezdje meg "az impérium átvételt", Más hireim szerint Maniuek is mind erősebben mozgolódnak. Ha nem kapják meg az erdélyi autonómiát, úgy proklamálják - à la Szlovákia - az önálló Erdélyt. Hát csak figyeljük az eseményeket.

Sejtettem, hogy annak idejém kerestél. Sajnos annyi a lótni-futni valóm, hogy alig lehetek itthon. A ma küldött versekkel együtt a régieket is átnéztem, nem sok örömöm telt bennük. Helyesnek tartanám, ha a lapokban közölnék a pályázat eredménytelemségéről szóló tudósítást. Igazad van, a három lírikus felszólításával nagyobb baj nem történhetik.

Köszönöm a TURÁN új számával kapcsolatban kifejezett gratulációt. Lelekiismeretem is nyugodt, úgy érzem, az adott körülmények között jó munkát végeztem.

Örülök, hogy Szegeden is terveztek finn matinét. Talas jelenleg Ankarába ment, értesüléseim szerint. A hómap második felében azonban már alighanem újra itt lesz.

A néprokonsági harc egyre tart. A Rózsavölgyi-féle hangversenyzhez a Turáni Társaság odaadta, teljesen jóhiszeműen a nevét, s ez elég ok volt arra, hogy a Magyar-Finn Társaság pont két nappal későbbre tegye a

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokossági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEVELEZŐ-LAP.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Dr. C s e k e y I s t v á n urnak

egyetemi ny. r. professzor

S z e g e d

Zerge-utca 20

KÁRTYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

113-777 / 490
113-777

Budapest, 1940. február 16.

Kedves István,

köszönettel vettem legutóbbi soraidat s a mellékelt költeményt. Jobbat vártam, de ez már legalább elfogadható. Vasárnap otthon voltam, sajnálom, hogy telefonhívásodat nem tudtam elfogni. A tervezett finn ünnepség műsora jó, remélem nagy sikere lesz. Szaválásra ajánlom E. Leino: Turáni csatabárd c. költeményét. Megvan az Északi fényben /ha nem csalódom/, de a Turán 1939. évfolyamának IV-V. száma is közli, Faragó József cikkében. Uo. találasz egy másik E. Leino verset is /cime: Magyarok - M Madjaarit/. Ez a két vers elegendő s aktuális. - Az észti ünnepély műsorát kinyomtattuk, de alig hiszem, hogy sor kerüljön a megvalósításra. Szénszünet van az egyetemen s olyan egyetemi professzor még nem született, aki fütetlen teremben elnököljön, vagy előadjon! Musikka írt a napokban nagyon kedves levelet. Már a Ti szegedi előadásotokat is bejelenti az Uusi Suomiban írt közleményében. - Szombati ügyedben Melletted drukkolok, adja Isten, hogy olyan sikeresen usszad meg, mint annak idején jómagam. Ölel

18. az a költő, aki a legutóbbi az észti ünnepélyre írt költeményét. Az a költő, aki a legutóbbi az észti ünnepélyre írt költeményét.

Elemér

Észti ünnepélyre írt költeményét. 18. az a költő, aki a legutóbbi az észti ünnepélyre írt költeményét. Az a költő, aki a legutóbbi az észti ünnepélyre írt költeményét.

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEVELEZŐ-LAP.

MAGYAR
KÖNYVTÁRA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Csekey István urnak

egyetemi ny. r. tanár.

S z e g e d

Zerge u. 20.

Kedves Barátom,

multévi szeptember 26-án
Cholnoky Jenő elnökünkhöz írt soraiddal kapcsolatban
közlöm Veled, hogy "Észtország és a Baltikum világ-
politikai helyzete" című előadásodat f. évi február
hó 23-án este 6 órakor tartandó felolvasó ülésünk mű-
sorába iktattuk. Rajtad kívül előreláthatólag Vikár
Béla szerepel még, s talán magam. A meghívókat a jövő
héten adjuk nyomdába.

Öszinte barátsággal üdvözöl igaz hived:

Elemér

Budaörs, 1940. febr. 7.

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)
Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEVELEZŐ-LAP.

NAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

267/11492
ms

Kedves Pista!

Hallom,, hogy tegnap Pesten jártál és kerestél. Nagyon sajnálom, hogy nem tudtál elcsipni. Mellékelten küldöm vissza a finnugor himnusz pályázat szövegeit és kottáit. Faragó versét is megtaláltam. Még egy lírai költővel fogok próbálkozni, hátha sikerül neki valamit kisütni. A legutóbbi gyűlésünk jegyzőkönyvének fogalmazványát elküldtem még a múlt héten Szegedre, de nem a cimedre, mert azt nem tudom, hanem csak neved és telephelyed megjelölésével.

Sajnálattal nélkülöztünk a Turáni Társaság vacsoráján. Remélem ha legközelebb Pestre jössz, sikerül Veled találkoznom.

Budapest, 1940. máj. 22.

Ölel

[Váranyi] Elemér

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEVELEZŐ-LAP.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Valamelyik iróbelm. társaság (M. I. T. O. S.) maghát beemintet.
hogy a hónapnapon pítankla kioldjinn turani. hónapokat.
Sajnos 43% st. Málna a jóvatelemről. A pítanktrining elfogad-
ta az ajánlatot. Így az Eszelle. Iróbelm. is kioldjinn. az
2. oldalról. Galt 5. oldalról pítanktrining. SP. írat pítanktrining.
Remélem minis kioldjinn. intézkedésinn. ellen.

Öle Remé

des 4711 / 493

Kedves István!

A vizontlátásig igaz ba-
rátsággal öhel

Elemér

Macconnay T. has versé pelhion fygelmaset.
Talan i' whatne renders himmest.

494 / 1144 m

MAGYAR
KÖNYVTÁR
TUDOMÁNYOS ALAPJAI

Handwritten notes in the right margin, including "Könyvtár" and other illegible text.

is a szerzett Vándorúró-Körér lóna. Ebben pedig inkább csak elvi kérdéseket fele-
getek. Nehéz megérteni a "szellemi öltözködés" kifejezést. Ezzel
szemben bizonyítom, hogy az új Magyarországon febr. 17-én megjelent cikkem
febr. 7-én Budapesten, 1940. november 7-én, a Magyar Könyvtáraknak, amelyek, hogy én is
olvassam a lapja, a magyar publikumnak, amelyek, hogy én is

Kedves István,
lent Kanteletar fordítását csak egy szöveg is említi. Így hát nem
pörre" Kanteletar. Régebben az ilyen dolgokat a folyóiratok hasábjain
azt hittem, hogy már Kolozsvárott vagy s címed hiányában nem tud-
tam írni Neked. Öcsém említette, hogy az ősz folyamán telefonon kerestél. Köszö-
nöm szíves érdeklődésedet. Igazad van, szürke napokat élünk, de ez a szürkeség
bár inkább ne volna. Nem tudom, gratuláljak-e a kolozsvári kinevezéshez, illetve áthe-

lyezéshez.² Kolozsvár mindenesetre rokonszenvesebb hely szerintem, mint Szeged.
Összintén kívánom, hogy új munkaköröd eredményes és termékeny legyen. Bizom benne,
hogy ott is megtalálod tevékenységed körét. Csak a betegségéből labolj ki minél
hamarabb. Vigyázz Magadra, s kímáld egészségedet.

A Szily-féle ukázhoz nem tudom mit szóljak. Csakugyan az a legjobb,
ha szép csendesesen tartjuk a Magyar Osztály tagjaival az összeköttetést. Ha mar-
pénzt nem is adnak, nem tudom mi alapon akarják a Magyar Osztályt megszüntetni?
Ezt a kongresszus küldötte ki, tehát csak a kongresszus szüntetheti meg. Ez kü-
lönben jogi kérdés, de azt hiszem egyáltalán nem bonyolult, hanem igen világos
és egyszerű eset. Amennyiben a vezérő hatalmat az állami vegyesbizottságok ve-
szik át, tegyék ezt. A mi számunkra megmarad jutalmul az a szeretet és elismerés,
amelyet odafigyeltünk. Ha idehaza munkánkat nem értékelik, ezen igazán nem
fogunk kétségbeesni. Diplomáciai érzékedre bízom, hogy ezt a helyzetet miként fo-
god a finnekkel közölni. Soraidból mindenesetre tudomásul veszem, hogy kulturbi-
zottsági tagságom és titkárságom ezentúl márcsak szimbólikus.
Stilszerűen illeszkedik ehhez a feloszlathoz az az ellenem in-
ditott sajtópör, (sajtó útján elkövetett rágalmozás), amelynek kiinduló pontja
a Turán 1940. évi I. számában megjelent cikkem: "Tündöklő dilettantizmus" avagy
"A százéves Kanteletar". Ha érdekel, olvasd el. A második bekezdést inkriminal-

Handwritten notes at the bottom of the page.

ja a sértett Vándoryné-Kövér Ilona. Ebben pedig inkább csak elvi kérdéseket feszegetek. Nehézményezi a "csellegetés" szót, meg a "szellemi oltózás" kifejezést. Ezzel szemben bizonyítom, hogy az Új Magyarságban febr. 17-én megjelent cikkében idézetek közül, a fordítók említése nélkül, s négy hasábon ír a Kanteletárról, annak olvasását a nálja, a magyar publikumnak, anélkül, hogy Bán Aladár 1902-ben megjelent Kantelatar fordítását csak egy szóval is emlitené. Így hát nagy "irodalmi pörre" készülök. Régebben az ilyen dolgokat a folyóiratok hasábjain ^{intézték el.} ~~viták meg.~~ Ma mindjárt a bírósághoz futnak, ha valakire rámondják, hogy felületes mükedvelő. Kiváncsi vagyok, miképen végződik ez a mérkőzés. Mindenesetre alkalmas arra, hogy regisztervem szerint ne törjem többé magam a finnugor virányokon. Sorsát senki el nem kerülheti, s öcsém szerint nem is ír az, aki sajtópör nélkül uszta meg pályáját.

A levéltárat őrizd Magadnál. Jobb helyen van ott, mint valami polcon a minisztériumban. En nem tudom mennyit számoljak fel, mert jegyzéket nem vezettem. Igényt épen ezért nem is támasztok, de ha kedved tartja állíts be 1931-1940 között 20 pengőt, mint papíros és bélyegköltséget az én nevemben. Ezt is inkább csak az

564 / 1475
M
MAGYAR
KÖNYVTÁR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Budapest, 1940 november 11.

Kedves István,

köszönöm szíves soraidat. Jólesett, hogy örvendesz újabb tevé-
kenységemnek, vagy ahogy Te mondod: "irodalmi sikereimnek". A Gailit-regény
megjelenését én is kíváncsian várom. A Kertész-féle "bibliografiai" szörnyü-
ségről írandó ismertetésedet örömmel várom. Ugy látszik harc indul meg a
finnugor virányokon. Talán jó is lesz, észre sikerül téríteni az embereket.
A "Finnország 1940" című könyv - melynek születésétől engem illő távolságban
tartottak - a napokban kezembe került. (Ha jól emlékszem, még előfizetési
felhívást sem küldtek. Illetve akkor küldtek, amikor már megjelent és úgy
látszik nem tudták elsőzni, lekésve a konjunktúra vonatát.) Külső kiállítá-
sáról nem is beszélek, de bévül is tele van hibákkal. Hát mondd, minek csi-
nálunk ilyen könyveket?.... Nem lehetett volna ezt jobban elkészíteni?

A "sajtópör" híre kezd terjedni. Igazad van, s köszönöm tanácsot,
dat, hogy ne izgasson a dolog. Olvastam a vadiratot. Se jogi, se szorosan vett
tárgyi szempontból nem sok félnivalóm van tőle. Segédcsapataim pedig maris
kezdenek felsorakozni. Az irodalmi anyagon kívül élő tekintélyek is önként
ajánlkoznak tanunak. Ez a megmozdulás is azt bizonyítja, hogy csakugyan tör-
ténni kell valaminek.

Nagyon szellemes ez a megjegyzésed: "abban megegyezünk, hogy föld
alatti 'működésünket' megtartjuk." Csakugyan, ez a helyes álláspont.

G. barátunk kiirthatatlansága közismert. Ma kaptam egy érdekes
adatot: a nyár folyamán "feltűnően" érdeklődött valakinél, mit szól a Turánban
megjelent cikkemhez. Az illetőben emberére akadt: "V.E.-nek igaza van" felel-
te neki.

Hogy a Turáni Társaság miképen rendezi meg a december 6-ai ün-
nepet, még nem tudom. "Dabitur in hora illa" - majd csak kialakul. Legutóbb

a török ünnepünk is szépen sikerült. Mögöttem ült egy fiatal ember, aki azt kérdezte tőlem, beiratkozhatik-e tagnak a Turáni Társaságba? Mert a Magyar-Finn Társaságot nem bírja. Igazad van, sok minden történik ott, amiről "difficile est satyram non scribe..."

Mellékelten küldöm a kérdéses nyugtát. Nagyon hálás lennék, ha fel tudnád használni. Csak szimbolikusnak tartom, mert hiszen ha csak egy-két,

még Szegedről Budapestre tett utamra gondolok, még az is több a 20 pengőnél.

Igazad van: "Tómeo Danaos".... No de abban bizom, hogy az átmeneti nehézségek után majd csak helyrebillen Kolozsvárott is az egyensúly. Sajnos abban igazad van: a régi életszínvonalat fel kell adni. Ezt mondja a Bibor-halál is.....

Akarmi történik, igyekezzünk megtartani lelkünk egyensúlyát és a jó egészséget. Maupassant mondja valahol: az élet sohasem olyan jó és sohasem olyan rossz, ahogy azt képzeljük.

Minden jót kíván és a régi barátsággal ölel

Elemér

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokonsági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEV

*Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos*

Dr. C s e k e y I s t v á n urnak

egyetemi ny. r. tanár

K o l o z s v á r

Egyetem, Jogtudományi Kar

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

996/1471/1944

Budapest, 1940 november 23.

Kedves István,

köszönöm első kolozsvári hireidet. Remélem, hogy a kezdet nehézségein mihamarabb átesel s az ügyek rendeződnek. A finn ünnep kérdése így áll: Gaskóék 7-én tartják hangversenyüket a pesti Vigadóban. Mi 5én este 6 órakor a Pátria-klub helyiségében (Andrássy-út 45). Paikert elnöki megnyitója után Bán Aladár finn nyelvű üdvözlő beszédet mond, Mátyók Vilma "Karjala, a finn Erdély" címen olvas föl, Végh Aranka finn verseket szaval, Te pedig megtartanád "A finn léle" című előadásodat, s én mondanék zárószavakat. A kért 50 db. meghívót elküldhetjük, de talán jobb volna, ha e címeket velünk közölnéd, s innen Pestről küldenők el. Időnyerés miatt tartanám ezt célszerűbbnek. Munkában nem vesztesz, mert a címeket ugyanis meg kellene írnod a meghívókon. A Pátria helyiségében volt az én "költői avatásom" is, intim, kedves helyiség. A finn követségen 6-án este lesz fogadás, mint arról a követségtől informáltak. - Gailittól tegnap kaptam levelet, így a szerződést kedden írom alá. A meghívóra rányomatom a Bizottságot is.

A viszontlátásig meleg ölel

Clemens

TURÁNI TÁRSASÁG
(Magyar Néprokossági Egyesület)
SOCIÉTÉ TOURANIENNE

(Association Hongroise de Parenté Ethnique)

Budapest, Országház XI.

TEL.: 113-777. (40)

LEVELEZŐ-LAP

*Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos*

Dr. Csekey István urnak,

ny. r. egyetemi professzor

K o l o z s v á r

Egyetem, Jogtudományi Kar

113/4721 / 4974
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
Budapest, Országház XI.

Budapest, 1940 november 30.

Kedves István,

szánom-bánom elhamarkodott intézkedésemet s
kérlek, bocsáss meg, amiért fölösleges munkát okoztam ne-
ked. A címsorozat megküldésére, illetve a közben Kolozsvár-
ra küldött meghívókra gondolok. Mentse hibámat, hogy a jó-
szándék vezetett. Majtán még nem látom pontosan, mennyi
idő alatt fordul a posta Kolozsvárig és vissza. Így arra
kérlek, vagy Te cimezd meg még is a meghívókat, vagy küldd
vissza a Turániba. - Észtországból írt Gailit és Raun. A
szerződést már aláírtam az Athenaeumnál, előleget is adtak,
így hát remélhető a "Biborhalál" tavaszi megjelentetése.
Köszönettel vettem Éserápfalvy küldeményét. Valóban igen
szép kiállítású és föltétlen érdekes tartalmu könyv. Jó
gondolat volt kiadása. A Turániban nincs nyoma a kötetnek.
Igen örülök, ha ismét láthatjuk egymást. Csütörtökön csak
9-re megyek tanítani, ha ugyan helyettesítés nem szakad
rámm./Sokan betegeskednek mostanában/. Így hát 1/2, 8-8 óra
között próbálj telefonon hívni.

Előszóval majd aztán sok mindent megbeszél-
lünk. Addig is régi szeretettel ölel

Emér

Szelvény.

Az utalványozott összeg:

15 P F

A feladó neve és lakása:

Birányi László

Szeged

Sztháromság-u.

15. t. k.

A feladó magánközleménye:

./.

A felvevő postahivatal
keletbélyegzője:

A feladó magánközleménye:

Kedves Pista,

őzintén köszönöm,
hogy Bp.-en hotel-
szállásomat M.
őzintén is meg-
voltál. Csakoltam
kiszárolni a nyolc
és nyolc órát.
Amennyiben az
egyetemnek is fi-
zetnem kell, így
bizonyos. Milyen
a szállást laká-
somban

Barát. Fivérége-
det őzintén

Köszönöm

Barát. Elemér

KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTTETÉSBEN LÉVŐ SZÁLLODAK:
HOTELS CORRESPONDANTS:

BUDAPEST : HOTEL DUNAPALOTA (RITZ)
 ABBAZIA : HOTEL REGINA
 BERLIN : HOTEL ADLON
 BRUXELLES : HOTEL METROPOLE
 DRESDEN : EUROPAHOF
 FRANKFURT A/M : FRANKFURTERHOF
 LEIPZIG : HOTEL ASTORIA
 LONDON : SAVOY HOTEL
 MERANO : HOTEL MERANERHOF
 NAPLES : HOTEL EXCELSIOR
 : GRAND HOTEL

Grand Hôtel Hungaria
Budapest

PARIS	:	HOTEL CONTINENTAL
ROMA	{	HOTEL EXCELSIOR
	{	HOTEL DE RUSSIE
SEMMERING	:	HOTEL SÜDBAHN
SALZBURG	:	HOTEL DE L'EUROPE
TRIESTE	:	GRAND HOTEL SAVOIA
VENEZIA	{	HOTEL ROYAL DANIELI
	{	HOTEL D'ITALIE
WIEN	{	HOTEL BRISTOL
	{	GRAND HOTEL

SZÁMLA :- NOTE

**AZ IGAZGATÓSÁG A FENTI SZÁLLODÁK
RÉSZÉRE VALÓ RENDELÉSEKET
DIJTALANUL KÖZVETIT.**

Szobaszám :
Appartement-No. 254

LA DIRECTION DE L'HOTEL ACCEPTE ET TRANSMET
GRATUITEMENT COMMANDES POUR LES HOTELS
CI DESSUS MENTIONNÉS.

6042

Kagysaigis dr. Virūnys Elemenar urnak

Lakás Logis	Arany P.	f	Arany P.	f	Arany P.	f	Arany P.	f	Arany P.	f	Arany P.	f
Különággy Lit Supplémentaire												
Fürdő Bain												
Mosás Blanchissage												
Tea, kávé stb. Thé, Café etc.												
Ételek Mets												
Italok Boissons												
Kiséret pensio Pension de courier												
Safe Safe												
Telefon interurban Téléphone												
Szabó Tailleur												
Kávéház — Étterem Café — Restaurant	2.92											
Napi összeg Total du jour	9.92											
Áthozat												
										3%	Forgalmi adó Taxe	9.92 - 28 = 9.64
										arany P.		
										Összesen : arany P.		10.20
										Total		

KOVETLEN. ÖSSZEKÖTTETÉSEN LÉVO SZÁLLODÁK;
HOTELS CORRESPONDANTS;

W I E N (G R A N D H O T E L)
V E N E Z I A (H O T E L D ' A T T I L I E)
T R I E S T E (G R A N D H O T E L S A V O I A)
S A L Z B U R G (H O T E L D E L ' E U R O P E)
S E M M E R I N G (H O T E L S Ü D A H N)
R O M A (H O T E L D E R U S S I E)
P A R I S (H O T E L E X C E L S I O R)
P A R I S (H O T E L C O N T I N E N T A L)

CI DESSUS MENTIONNÉS.
GRATUITEMENT COMMANDES POUR LES HOTELS
LA DIRECTION DE L'HOTEL ACCEPTE ET TRANSMET

ETON :- AJMAL

2xobaxam;
A department-No.

AZ IGAZGATÓSÁG A FENTI SZALLODÁK
 RÉSZÉRE VALÓ RENDELÉSEKET
 DÁTUMJANUL KÖZVETÍT.

NAPLES : HOTEL EXCELSIOR
 MERANO : HOTEL MERVANHOF
 LONDON : SAVOY HOTEL
 LEIPZIG : HOTEL ASTORIA
 FRANKFURT AM : FRANKFURTERHOF
 DRESDEN : EUROPAHOT
 BRUXELLES : HOTEL METROPOLE
 BERLIN : HOTEL ADLON
 ARABIA : HOTEL REGINA
 BUDAPEST : HOTEL DINAPALOTARINTZ

\$402

253

инициал. не заглавно

[illegible]

664/4711/4999

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Dr. VIRÁNYI ELEMÉR

Hedves István,

Finnországból érdeklődtek nálam.

Logy mit tudok a tavaly júniusban Budapesten tartott finn-ész-magyar bizottságiülés jegyzőkönyvéről. Ugyancsak érdekelte a finneket, van-e magyar bizottságunk olyan jóvashatónyaga, amely az islelő ömlesztésén a tárgyalás anyagát megfoghatna.

Abban a reményben, hogy a kérésre névre elnöki jóváhagyással fogva intézkedni fog, öfinto barátságga köröint s egy kezele emlékekkel tisztal meg:

Kedves István,

Gergelyffy Gábor igazgató urhoz intézett leveledre az ő sok elfoglaltsága miatt én válaszolok. Együttal kéri, hogy ezért légy megértéssel iránta.

A várost nyugtasd meg, hogy nem akarunk tőlük semmi anyagi áldozatot. Mindenki maga fizeti meg az ebédjét. Legfeljebb a kir. herceg ^{mag a követek} ebédjéről volna szó, de ha más nem akad, a helyszínen kifizetem én s aztán valahogy majd elszámolunk. Örömmel közlöm, hogy a hivatalból leutazókon kívül is jelentkeznek már az ebédre, köztük Czakó Elemér ny. államtitkár és mások. Minimális számítás szerint Budapestről 15 ember érkezik, lehet azonban, hogy e szám a duplájáig emelkedik. A finn követségről hárman jönnek, Onni Talas, a felesége, és Martola titkár. Előző este Szentesen van Kalevala-ünnep. Talasék, mint nekem személyesen mondta, talán már szombat este átmennek Szegedre. Persze minden a szentesi vendéglátástól függ. Ott talán inkább tudnak még áldozni egy vacsora meg egy éjjeli szállás erejéig.

A finn keskenyfilmet Talas Önagyméltósága óhajára kombináltuk a műsorba. Nekem szólt erről. Csak husz percre tart, azt hiszem nem lesz semmi nehézség. A keskenyfilm méreteit majd közöljük.

A Turáni Társaság meghívóit már szétküldtük. Egyszerűség kedvéért minél kevesebb címet vettünk fel.

A Társaság zöme, a kir. herceggel, a délelőtti 1/2, 11 órakor befutó gyorsal érkezik. Előreláthatólag az állomásról egyenesen a Pantheonba megyünk s ott Kőrösi Csoma Sándor siremlékén koszorut helyezünk el. Jó volna, ha az állomáson cserkészek várnának, a

a Körösi emléknél pedig egy Turul vagy Emericánás szakasz. A városhá-
zára is kellenének cserkészek. Ebben az ügyben már irtam Furbás Oszkár
barátomnak, esetleg légy oly szives és érintkezz Kispartival vagy Fir-
bással. Egyébként szegedi megbizottamat, Terjék László felsőipariskolai
tanárt is megkértem, hogy hivatalodban felkeressen. Igen ügyes, hasz-
nálható ember, talán legjobb volna, ha Te is felhasználnád fullajtári
teendőkre.

Heller K. Erik, mint az Emericana nagypriorja, szintén ka-
pott meghívót. A diákszakaszok ügyében talán csinálhatna valamit.

Az ujságoknak is küldtünk meghívókat s kértük, hogy az elő-
adást meghirdessék. Legfeljebb azt kellene még helyből közölnöd, hogy
a kir. herceg érkezés után megkoszorúzza a Társaság nevében Körösi
jelképes siremlékét. Ez sajnos nekem is csak utólag jutott eszembe s
így a meghívóra nem kerülhetett rá.

Nyugtasd meg a toronyalját, hogy nem kell nagyon kinyitniok
a pénztárcájukat. Inkább az erkölcsi siker a fontos, s ez azt hiszem
meglesz.

Amennyiben még valami felmerülne, úgy természetesen érte-
sitünk. Legfontosabb volna szerintem ha az egyetem meg a város az ál-
lomásra járóműveket küldene, legalább a főbb személyek elszállítására.

Gergelyffy igazgató ur szives köszöntését tolmácsolva,
őszinte barátsággal üdvözl

Képzés hírad
Világ. Csemé

474/500
474/500